

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

IX metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, balandžio (April) 1 d.

Kaina 10 c.

Nr. 13 (187)

Vytaute Didžiojo gimnazijos rūmai Klaipėdoje.

J. J. Bačiūnas—Bachunas,
Tabor Farm, Sodus, Michigan.

LIETUVA TIKRAI ATGAUS LAISVĘ

Atrodo, kad Lietuvos Nepriklausomybė tikrai bus atgauta. Kaip gauname žinių, patys lietuviai Lietuvoje to siekia, bet šiuo atveju ne mažiau svarbu ir gal net svarbiausia, kad Jungtinės Amerikos Valstybės tikrai nuosirdžiai remia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylą ir užsispyrusiai varo kovą prieš komunistus.

Vasario 16 minėjimam praėjus, dabar jau galima susidaryti pilnas padėties ir nuotaičių vaizdas.

Taip, kaip praėjusiais metais, taip dar daugiau šiais metais Lietuvos byla atkreipė dėmesį ir rado vis naujų draugų, atsakingų Amerikos pareigūnų sluoksniuose, ypač kongresmanų ir senatorių tarpe. Užsienio reikalų sekretorius John Foster Dulles išleido labai turiningą proklamaciją Vasario 16 d. proga. Jau nekalbant apie atskirų valstybių ar miestų majorų proklamacijas.

Mes galime tik didžiuliu džiaugsmu, kad Amerikos Jungtinių Valstybių valdžia tiek daug parodo susidomėjimo ir padeda Lietuvos reikalui. Kersteno komisijos paskyrimas ir tos komisijos atliekami darbai, bet jokios abejonės, yra vienas iš pačių stambiausių įnašų į Lietuvos bylos sekmingą stūmimą pirmyn.

Vasario 16 d. įvykių paveiksle nepamiršime ir to, kad šiais metais jau ligi to buvo neuita, jog lietuvių kunigas — mons. L. J. Mendelis buvo pakviestas į Senatą maldai pasakyti.

"Draugas", kuris, kaip žinoma, praityje ir net dabar daugiausia pasisakydavo už demokratų mūsų politikoje, šio malonaus įvykio proga savo vedamajame kovo 1 dieną taip rašė:

"Bešališkai galvojant, tai šiuo minėjimu vyriausia įstatymų leidimo įstaiga lietuvių tautai dėmesio parodė daugiau, negu mes drįsime norėti ar tikėtis. Jokioje kitoje valstybėje tas nebūtų ne tik įmanoma, bet ir neįsivaizduojama... — Senatorių pasikalbėjimas apie Lietuvą buvo tik sausas faktų pakartojimas, bet tarsi kokios

labai aukšto lygio diskusijos Lietai niekas nebegina. Gina gyvųjų ir kitų Pabaltijo tautų reikalus..."

Mes, paprasti piliečiai, esame labai dėkingi mūsų veikėjams, kurie savo laiką ir pinigus aukoja Lietuvos išlaisvinimui. — Čia daug savo darbo ir dolerių yra įdėjęs inž. Antanas Rudis, kuris važiuavo su Kerstenu į Europą. Priešidėjo ir kiti, kurie dirba Lietuvos gerovei už mūsų sudėtus pinigus, kaip p-1ė Kizytė arba Amerikos Lietuvių Tarybos nariai.

Na, žinoma, ir mes, paprasti piliečiai, taip pat kuo kas galėdama stengiamės prisidėti. Juk atsiranda kartais progelių ir paprastam žmogui savo dvykėkį pridėti... O iš tikrųjų, tai turėtų būti labai turtinga proklamacija Vasario 16 d. proga. Jau nekalbant apie atskirų valstybių ar miestų majorų proklamacijas.

Čia man norisi priminti vieną, galbūt pačią tikriausią tos pasėtos sėklos pradžią.

Kai praėjusiais metais respublikonų partija turėjo, savo seimą Chicagoje, tai tuomet tos konvencijos pirmininku buvo dabartinis užsienio reikalų sekretorius J. F. Dulles. Antanas A. Olis tuomet įteikė jam Lietuvos nepriklausomybės bylos pagrindinius dokumentus, ir respublikonai nutarė įtraukti Lietuvos laisvės reikalą į savo platformą. (Nepatogu buvo vėliau ir demokratams kitaip padaryti...). Todėl dabar tiek daug kongresmanų ir senatorių pasisako už Lietuvos išlaisvinimą, minint jos nepriklausomybės sukaktuves.

Dabar respublikonų administracija Lietuvos reikalus gina ir gins automatiškai, nes tas klausimas yra įtrauktas į respublikonų partijos platformą. Tik, žinoma, tas negali mus užmigdyti. Kiti mūsų reikalus gina ir gins, o mes

galime pamiegoti. Politikoje nie gančio ar visai nuslabusio papraslingviau, negu praityje. Ka kas šius ir jūdriuosius. Jei mes patys ir toliau smarkinsime savo darbus, tai ir parama vis didės. Amerikos viršūnės turės tvirtą pagrindo tikėti, kad jos gina gyvą ir stiprų reikalą.

Taip gerai nusiteikus dėl praėjusio mėnesio įvykių, man dar labiau nepasimiršta netolima pra eitis. Yra ir dau kitų faktorių, kurie gelbsti užsukti mašinai toliau sukitis.

Tegu ir tas pernyktis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sąskrydis Washington'e... Apie jį tuomet kaikiurių lietuvių laikraščiai nervuotai prikaltėjo, o vienas net "aiškino", kad tas sąskrydis Lietuvos reikalui tik pakenkęs... Nieko nepadarysi, tokia kaikada mūsų būna "politika" (ne užsienio, bet "vidaus"). Sąskrydyje buvo sukviesti Amerikos senatoriai, kongresmanai, diplomatai, kiti įtakingieji amerikiečiai. Jiems buvo parodyta Lietuvos kultūros, meno, muzikos, dainos, — apraiškos, — nežinau, ar jos pačios geriausios, bet berods geriausias ir pajėgiausias, kokias mes šiuo metu turime ir galime parodyti Amerikoje.

Buvo ir lietuviškos vaišės toms Amerikos politikos viršūnėms. — Buvo daug išsikalbėta, painformuota viešai ir privačiai. O tokie visi dalykai palieka vaisių. Kai amerikiečiai išgirsta ne tik mūsų nusiskundimus ir amžinus prašymus, ne tik sausas informacijas, bet tuo pačiu metu pamato, išgirsta ir mūsų tautinį, kultūrinį turinį, mūsų dvasinį pajėgumą, jiems vaizdas pasidaro daug pilnesnis ir įtikinamas stipresnis, gilesnis.

Olis, Lapinskas, kiti šio sąskrydžio organizatoriai tą suprato. — Suprato ir nuosirdieji mūsų tautiečiai, kurie iš tolimų miestų vyko į sąskrydį.

Ar daug kas tai vėl padarys? Ir ar mes patys tai dar pakartojime? Nupeikti lengva, bet tokius darbus padaryti nelengva ir nepigu...

Stojasi prieš akis man dabartis ir ateitis...

Tokių ir panašius dalykus pasiekti, pasitarnauti Lietuvos laisvės bylai dabar mums yra daug besakytų, aš kartojau ir kartosiu labai širdingai džiaugdamasis: — mūsų jėgos sustiprėjo, mes turime talkos, turime ir jaunų žmonių ir užsigrūdintų senių. Ir ta talka mums atėjo per naujakurius. Vienas šoks, kitas toks, trečias geras, ketvirtas "blogas", — bet kai sudedi visus į krūvą, tai "brač", jau visai kitiška muzika pasigirsta. Naujakuriai su savimi atsivežė proto ir žinojimo (know how). Tegu to čia mums ir netrūkdavo, bet pasakysiu, dar kiek pridėti tikrai ne pro šalį. Nėra reikalo naujakuriams sakyti, ką ir kaip reikia padaryti. Kai būna paduodama gera mintis ar sumanymas, arba kai iš jų pačių koks sumanymas išskyla, jie randa kelią ir į viršūnes.

Už visa tai mes senesnieji esame labai dėkingi. Yra dabar lengviau ir smagiau dirbti tarp amerikonių, nes ir tarp mūsų yra daug žmonių, kurie yra tiek pat išlavinti, kaip amerikoniai. Tas dar labiau jų tarpe gerina nuomonę apie lietuvius. Mūsų dalis laikraščių kažkaip tą faktą lyg nutyli, kartais net man išrodo, kad įvairūs pranešimai spaudai rašomi taip, lyg tik mūsų senųjų nepaprastam veiklumui parodyti ir pagerbti. Nesibijokime tos naujos "kompetencijos" — ji eina Lietuvos naudai ir mūsų gerbės ir mūsų tikrųjų nuopelnų nesumažins. Įtraukime daugiau jėgų ir į Amerikos Lietuvių "vadovaujančius veiksmus".

Nepamirškime, kad beveik kiek vienoje lietuviškoje kolonijoje mes turime naujų ir stiprių jėgų. Turime jų ir pačiame Washington'e, kur prie Kongreso dirba žymūs naujosios Lietuvos mokslininkai ar diplomatai. Jų visų ryšiai ir įtaka daug padeda ir daug padės Lietuvai. Jeigu jie visi ne iš mūsų aukų pragyvena, tai dėl to dar nėra pagrindo nutylėti jų darbus.

Tikiu, kad ne tik per Vasario Šešioliktosios galėsim džiaugtis Lietuvos reikalų garsinimu. Tai yra kiekvieno mėnesio, kiekvienos savaitės užduotis. Kad Lietuva eina laisvės atgavimo keliu — vilčių rodo. Ir tai dėl to, kad gera sėkla buvo gerai pasėta ir žemė gerai išdirbta. Tuomet ir vaisiai užauga. Jų naujų turėsime, jei panašų darbą kantriai toliau varsime.

KLAIDINGU KELIU

JURGIS VOLDEMARAS

Sekant Amerikos spaudą, ypač paskutiniuoju metu, galima pastebėti labai keistą dalyką: laikraščiai ir žurnalai, lyg susitarę, populiariau ir kartais net garbina Kroatijos banditą — Josipą Broz-Tito.

Bendrai paėmus, Amerikos pozicija komunizmo atžvilgiu yra aiški ir griežta: ne tik Sov. Sąjunga, kuri ginklu graso Amerikos ir jos draugų saugumui, bet ir pati komunizmo idėja yra pasmerкта kaip priešinga bet kokiems demokratijos principams.

Didžioji amerikiečių visuomenės dalis šiandien yra aiškiai antikomunistiška. Ką reiškia komunizmas, praktiškai įsitikinti turėjo progos Korėjos konflikto metu. Ne vienas tėvas ir motina apie komunizmo žiaurumus išgirdo iš savo sūnaus lūpų, kuriam laimingai pasisekė ištrūkti iš bolševikų nelaisvės.

POLITIKOS IR ŪKIO FAKTAI

(Skubančiam Skaitytojui)

Indokinija

● Ne dėl tvirtovės, bet dėl visos Azijos ir Europos.

Prancūzų igula laiko-gina tvirtovė Dien Bien Phu. Raudonieji visokiais būdais nori ją paimti. Jeigu raudonieji paimtų — per visą Aziją nuaidėtų įsitikinimas, kad raudonosioms pajėgoms jokių kliūčių pasaulyje nėra. Prancūzų nuotaka būtų pritrunkta ir jų pasidavimas Sovietams būsimoje Ženevos konferencijoje beveik nebeįsivaizduojamas. Pairsų ne tik Azijos, bet ir Europos gynimas nuo raudonųjų. Prancūzijos kariuomenės vyr. štabo viršininkas buvo skubiai atvykęs pas Amerikos Prezidentą. Jiedu padarė svarbius nutarimus. Kokius? Tai paslaptis. Bet viešai paskelbta, kad Amerika duos dar daugiau lėktuvų. — Vyrauja bet gi įsitikinimas, kad Amerika neleis Prancūzijai pralaimėti nei Indokinijos kare, nei derybose su Sovietais Ženevoje. Spėjama, kad patys didieji mūšiai Indokinijoje gali prasidėti tik rug sėjo mėnesyje ir, kad nėra negalimas dalykas, kad ir Amerikos karo aviacijos daliniai tada dalyvaus. Viskas priklauso nuo to, kaip laikysis raudonoji Kinija.

Izraelis

● Dinamitas padėtas — ar sprogs?

Tikriausiai panašiais sakiniais dabar spauda apibūdina Izraelio (žydų) valstybės santykius su jos kaimynais arabais. Tie santykiai niekada nebuvo švelnūs ar draugiški. Bet dabar atsirado nauja proga. Buvo užmušta 11 žydų. Žydai mano, kad tą padarė arabai ir reikalauja juos pasmerkti. — Niekas nesiskubina tuos arabus smerkti. Prieš keletą mėnesių buvo užmušti 53 arabai. Tada už tai buvo pasmerkti žydai. Tai dabar žydams pikta, kodėl nėra kaltinami arabai. Bet svarbiausias dalykas čia yra kitas. Jeigu arabai nesmerkami, — tai mažėja Izraelio valstybės prestižas. Bet gi arabus smerkti nėra lengva šiuo momentu. Arabų kraštuose yra benzinai. Arabų kraštuose yra Amerikos karo bazės. O už vis svarbiausias dalykas, tai yra šis. — Sovietams pradeda labai nepatikti, kad arabai leidžia savo žemėse steigti Amerikos karo bazes. Todėl dabar pasidarė vienas iš pačių svarbiausių Sovietų tikslų kaip nors sukelti arabus prieš vakarus — specialiai prieš Ameriką. Pran-

Visas komunistinis pasaulis, išskyrus Jugoslaviją, šiandien randasi Kremliaus tiesioginė ar netiesioginė kontrolė. Kremlius jį rikiuoja ir rengia žutbūtei kovai už pasaulinę revaliaciją. Jugoslavija (nors tai dar nėra įrodyta) su Kremliu nutraukė santykius, naudodamasi padėtimi, eksploatuoja vakarus, gaudama iš jų ekonominę ir karinę pagalbą.

Nereikia aiškinti, kad Tito nutraukė santykius su Maskva ne dėl idealogių skirtumų. Ilgameitis Stalino bernas gerai žinojo, kas laukia kiekvieno komunisto, kuris jau atliko savo pareigą. — Susipykus su Maskva ir tapus Kominternu "ekskomunikuotam" reikėjo kur tai ieškoti paramos, be kurios Tito valandos būtų buvusios labai trumpos.

(Nukelta į 2 psl.).

cūzijos ir Anglijos arabai jau senai įveikia. Todėl daug kas prisibijo, kad Sovietams nepasisektų sukelti ir čia, Šventojoje žemėje, ką nors panašaus į Korėją ar Indokiniją.

Amerika

● Kas slepiasi po šiais kaltinimais Mc Carthy?

Dabar jau nebe McCarthy taro komunistus ir įtariamuosius komunizme, bet ruošiamas labai triukšmingas kaltinimas pačiam McCarthy. Labai suglaustai paėmus, Senatoriui McCarthy patiekiami šitokie kaltinimai: Vienas iš McCarthy padėjėjų buvo paimtas į kariuomenę. Gi kitas iš McCarthy padėjėjų, būk tai, reikalaujama, kad kariuomenė darytų išimtis ir privilegijas tam paimtajam į kariuomenę. Pats Senatorius McCarthy kaltina kariuomenę, kad jo, tas paimtas į kariuomenę, padėjėjas buvo laikomas it koks įkaitas prieš McCarthy. Per tą įkaitą, būk tai buvo daromas spaudimas į patį McCarthy, kad daugiau neieškotų komunistų kariuomenėje.

● Ūkio padėties gerėjimas — dar "atidėtas".

Respublikonai tebetvirtina, kad Amerikos ūkio padėtis dabar yra "sveika". Pirmiau buvo nurodoma, kad ūkio padėties gerėjimas prasidės kovo mėnesyje. Dabar jau sakoma, kad pagerėjimas ateis gegužės mėnesį. Atleidimai iš dar bū nesustoję dar. Šiuo laiku apskaičiuojama, kad iš viso yra apie 3,7 milijonai bedarbių. Kaikurie ty reikalų žinovai mano, kad bedarbių skaičius turės dar pakilti iki 5 milijonų žmonių, ir tik po to pasidarys geriau ir bedarbių skaičius pradės mažėti.

Daugiausia nedarbas palietė šias Amerikos valstybes: New York, Pennsylvania, California, Illinois, Michigan, Ohio, New Jersey, Massachusetts, Indiana, Tennessee, Nort Carolina, Kentucky and Washington.

Rytų Vokietija

● Komunistų ir demokratų smūgis vokiečių tautai.

Sovietai labai iškilmingai paskelbė, kad jie davė Rytų Vokietijai pilną nepriklausomybę ir suverenumą. Rytų Vokietija galės savo vidaus ir užsienio politiką tvarkyti kaip jie patys norės. Tik viena "mazutė" sąlyga. Sovietai ir toliau laikys ją okupuavę. Tokiose sąlygose, gali atsitikti taip, kad vakarų vokiečiai "laisvu noru" gali nuspręsti įsijungti į Sovietų sąjungą. Toks Vokietijos "suvienijimas" jau atsiektas.

Kitas smūgis vokiečiams atėjo iš demokratijų pusės. Ilgą laiką vakarų demokratijos skatinami vokiečiai dries prie Europos gynimo nuo Sovietų. Iš pradžių vokiečiams buvo nelengva tokias mintis priimti. Bet pagaliau vokiečiai nusprendė ginkluotis ir dėtis į bendrąją Europos gynybą. Tam reikalui net konstituciją pakeitė. Kai vokiečiai tati padarė, tai vakarų sąjungininkai jiems pranešė, kad jie dabar turi laukti tol, kol jiems bus leista tai daryti. O tas leidimas faktinai priklauso nuo Prancūzijos santykių su Sovietais.

PROF. IGN. KONČIUS

NAUJAS METALAS.

Klauda iškėlė aukščiausios rūšies metalą.

Pagal Robert C. Coven "Christian Science Monitor", Ig. K.

Atominis mikroskopinis kristalo tobulumas leido mokslininkams surasti metalą, kuris yra šimtą kartų kietesnis — stipresnis už bet kurį iki šiolie žinomų metalų.

Šis metalas yra, bendrai imant, geležis bet geležis tokio sudėties grynumo, kad nė dėmelės dar nėra surastų jo atomų susiskirstyme. Kelias, kad žmogus gali dabar gaminti metalą, kuris artėja prie pačių kiečiausių ir prie kitų teorijos nusakomų savybių ribų, jau yra žinomas.

General Electric Company iš Bell Telefono Laboratorijų, kur metalas buvo atrastas, kelias gryniam metalui gauti teledžia tuo tarpu pagaminti tik itin mažus kiekius vien tyrimams. Jis nėra parduodamas, atseit, jis yra daugiau mokslui negu naudojimui reikšmingas.

Kaip daugelis naujų sričių, netikėta atrastų tyrimų laboratorijose, taip ir čia kristalų augimas iškilio kaip klaida tam tikruose tyrimuose Bell Laboratorijose. Telefono perjungėjas, kuris buvo imtas tikrinti, staiga sustojė veikęs. Technikai atrado, jog susidarę plonėčiai metalo plaukeliai trumpai sujungė grandinę. Šitie plaukeliai buvo pirmieji atominiai gryno metalo kristalai.

Si "nepatogumo" reikšmė parąškėjo tyrėjams, kai jie ėmė tirti šitų plaukelių savybes.

Sekant jų duomenis tenka pasakyti, jog vieno ketvirtainio colio pjūvio ploto šito metalo lazdelė gali išlaikyti daugiau milijono svarų. Niekuomet negalėjo manyti, kad bus atsiektas toks stiprumas. Kaip jų tikrinimai parodė tokį plaukelių stiprį, buvo suprasta, jog pripuolamas sujungimas sukėlė naują ir tyrimams naudingą linkmę.

Dabar tų plaukelių galima gaminti kiek norint. Jie auga ore, kai čia tik yra pakankamai slėgio vykimo aplinkyboms. Kaip slėgis ima veikti paprastą geležies gabaliuką jo paviršiuje susidaro maži spuogeliai. Šitie spuogeliai besisukdami auga į to gryno metalo plaukelius, kuriuos tiria Bell ir GE inžinieriai.

Del atominio susiskirstymo vieno nudo, šitie kristalai ypatingai nepasiduoda rūdimis. Paprastai, plonas geležies kaitinamasis siūlis tuoj surūdija, kai tik patenka į orą. Bet to visai nebijo naujasis kristalas.

Korozijai prasidėti būtina yra metalo gabaliuko paviršiaus kad ir itin maži netobulumai. Nuo to laiko naujieji kristalai nebenturi netobulumų, jie visai nepasiduoda korozijai prasidėti.

Šitie kristalai yra labai atsparūs takumui arba lyties kitimui temperatūrai kylant, — tai yra savybė, kuri, sakykim, leidžia juos naudoti aukštų temperatūrų dujų turbinose arba "jet" varikliuose.

Tuo tarpu nedaug tėra parąškėjusių tų kristalų savybių. Tačiau, kai atrastojo metalo savybės artėja prie teorijos nusakytosios ribos, tai jie turi nepaprastos reikšmės — metalurgininkų tyrimam.

1954 m. kovo 28 d.

Pulk. JURGIUI BOBELIUI

mirus, jo šeimai, artimiesiems ir jo bičiuliams nuosirdžią užuojautą reiškia

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio J. A. V. Vietininkija.

Kaip aušrai austant nyksta ant žemės tamsybė, o kad taip prašvintų ir Lietuvos dvasia. "Auszra".

3 puol. LAISVOJI LIETUVA

Serga rašytojas Gliauda.

Du metus iš eilės laimėjęs Draugo romano konkursus už "Namai ant smėlio" ir "Ora pro nobis", rašytojas Jurgis Gliauda sunkiai susirgo ir paguldytas vienoje Los Angeles ligoninėje. Rašytojas su šeima neseniai iš Detroito buvo persikėlęs į Los Angeles ir čia įsikūręs. Intensyviai dirbo prie naujų veikalų kūrybos. Širdies liga, komplikuošta pleuritais kelia rimto susirūpinimo.

Kiek lietuvių rašytojų?

Pagal L. R. D. narių oficialų sąrašą lietuvių rašytojų yra 97. Būdinga, kad Algirdas Landsbergis, laimėjęs "Draugo" romano premiją, nėra LRD nariu. Reikia manyti, kad ir daugiau jaunų gabių rašytojų nėra įtraukti į draugiją. Taigi, rašytojų yra daugiau, negu oficialus sąrašas rodo. Pav., nėra sąrašė Vl. Šlaito, brolių Mekų etc.

O kiek yra žurnalistų?

LŽS, kurios centrinė valdyba yra New Yorke, iš viso nėra paskelbusi savo narių sąrašo. Reikia spėti, kad LŽS turi arti 150 narių. Gailla, kad Valdyba nėra surinkusi adresų ir nėra sudariusi narių sąrašo, taip kaip padarė LRD. Tai būtų labai naudinga žurnalistinių ryšių reikalui.

Namai Prof. Mykolui Biržiškai.

Klebono kun. J. Kučingio iniciatyva organizuojamas komitetas rūpintis nupirkti namus, kuriuose būtų apgyvendintas pro. M. Biržiška. Šiuo metu profesorius gyvena sunkiose ir kūrbybai nepalankiose sąlygose.

KVIETIMAS

Visų lietuviškų organizacijų atstovai ir visuomenė maloniai kviečiami į SUSIRINKIMĄ, šaukiamą balandžio mėn. 4 d. (sekmadienį) 2 valandą Lietuvių Auditorijos mažojoje salėje.

Susirinkime bus svarstoma — VASARIO 16-tos GIMNAZIJOS piktųjų rūmų Vokietijoje išmokėjimo klausimas.

Dienotvarkė numatyta:

1. Pranešimas apie vaju — LMS-gos atstovas;
2. Vasario 16-tos Rūmai ir tremtinių padėtis Vokietijoje — kalbės inž. J. Stankus, tik ką atvykęs iš Europos Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis;
3. Klausimai ir sumanymai. Susirinkimą kviečia: Liet. Mokykl. S-gos Chicagoje Gimnazijai remti vaju vedėjas A. Gulbinškas, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis J. Stankus ir Vasario 16-tos Gimnazijoje moksleiviams remti Chicago būrelis C. K. -to pirmininkas P. Kavoliūnas.

Naujas radio pusvalandis

Bostonas, SLA 1-mo ir Sandaros 2-ro Apskričių Valdybos kar- tų įsteigė naują radio pusvalandį "Laisvės Varpas". Programa girdima kiekvieną sekmadienį nuo 12.30 iki 1 v. po pietų per WBMS — 1090 kil. radio stotį.

"Laisvės Varpo" radio pusvalandžio pranešėju yra adv. Petras Viščiūsis iš Brocktono.

Ši grynai lietuviška radio programa skiriasi nuo kitų veikiančių radio programų. Ji netarnauja jokiam biznui, bet duoda tautinę kultūrinę programą, gaivinantią lietuvių dvasią — gražia lietuviška muzika.

Bostonas ir jo apylinkės lietuviškoji visuomenė džiaugiasi, kad susilaukė tikrai kultūringos, taisyklinga lietuvių kalba vedamos radio programos.

Linkime šiai radio programai, kaip ji užsirekomendavo, ir toliau išsilaikyti reikiamoje aukštumoje. Tegul šis "Laisvės Varpas" skambina vaikams Lietuvos.

J. G.

MŪSŲ ATŽALOS

Basanavičius ir Kudirka

Rašo: STP. VYKINTAS

Basanavičius ir Kudirka — du neišskiriami vardai, dvi lietuviškos žvaigždės, kurios pažadino lietuvių iš tautinio miego, išpranašavo Lietuvai valstybinę aušrą.

Jonas Basanavičius, gimęs 1851 m. Ožkabalių kaime, Bartininkų valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje ir miręs 1927 m. Vasario 16 d. Vilniuje ir Vincas Kudirka, gimęs 1858 m. Paežerių kaime, Vilkaviškio apsk., miręs 1899 m. Kudirkos Naumiestyje, abu buvo kilę iš lietuviško kaimo, abu veržėsi ir baigė gydytojo mokslus. Jų abiejų gyvenimo tikslas buvo tas pats: priekuti Lietuvai. Basanavičius buvo laimingesnis, nes pirmas išiebė "Aušrą". Jis neklaidžiojo klystkeliais, o iš karto pasijuto susipratęs lietuviui. Kudirkai teko dar kurį laiką paklaidžioti po svetimus takus, nes tuo metu šalia rusybės lenkybė smarkiai veržėsi į gryną lietuvišką žemę. Tačiau ir

kudirka atgimęs su visa aistra šoko, į tautinio ir valstybinio Atgimimo dirvą ir pureno ją iki mirties.

Šie du vardai susieti su kitais dviem vardais: "Auszra" ir "Varpu". "Auszra", Basanavičiaus įsteigta, pasirodė 1883 m. kovo mėn. Ragainėje ir ėjo iki 1886 m. "Varpas", Kudirkos įsteigtas, pasirodė 1889 m. sausio mėn. ir ėjo iki 1906 metų.

"Auszros" tikslas buvo romantinis — atgaivinti didingą Lietuvos senovę ir iškelti seną, gražią ir garbingą kalbą. "Varpo" tikslas buvo pozityvistinis: šviesti lietuvius, stiprinti jų materlalinę būklę, gaivinti lietuviybę.

Jei nebūtų buvę Basanavičiaus, nebūtų buvę Kudirkos, nebūtų buvę nei "Aušros", nei "Varpo", ir argu ar būtų prisikėlusios Lietuva, kokia ji kėlėsi 1918 m. Vasario 16 d.

SKELBIAME KONKURSA RAŠINIUI ŠIA TEMA:

"Auszros" ir "Varpo" programos ir jų reikšmė Lietuvai. Rašinius siųsti redakcijos adresu iki š. m. gegužės 25 d. Už geriausius tris rašinius bus paskirtos premijos knygos. Pirmą premiją gaavs rašiny bus paskelbtas "LL".

IŠ "AUSZROS" POEZIJOS.

Saverveinas - Girėnas.

LIETUVNINKAI MES ESAM GIMĘ

Lietuvninkai mes esam gimę, Lietuvninkai mes turim būt. Tą garbę gavome užgime, Jai ir neturim leist pražūt.

Kad ir kelintas apsiėmė Nieku paversti mus visus, Lietuvninkų vaisinga žemė Tik vis gimdys lietuvininkus.

Kad debesys ir susitraukia Ir vėtros grumzdž mus išardyt, Kad ir kelintas pykdams šaukia Ir kalbą mūs nor išvartyt:

Kaip ažuols drūts prie Nemunėlio, Lietuvninkas nieko tikt natbos, Kaip eglė ten prie Šešupėlio, Ir vėtroj ir žiemę ir dainuoj.

Drūtai laikyk, drūtai stovėki, Lietuviškoji giminė, Drąsiai lietuviškai kalbėki, Tegul supyksta nežinė!

Tegul supyksta, kas nežino, Kalba senoji kaip miela, Kurioj mus "Tėve mūsų" mokino Tėtužis mielis ir motina!

Lietuvninkai mes esam gimę, Lietuvninkai mes norim būt; Tą garbę gavome užgime, Jai ir neturim leist pražūt.

KLADINGU KELIU

(Atkelta iš 1 psl.).

Ir štai vakarai ji sutiko su iškėstomis rankomis. Visi jo kruvini darbai: politinių priešų likvidavimas, religijos persekiojimas, kalėjimai ir koncentracinės stovyklos tapo užmiršta. Anglijos karalienė su yru (žinoma, Churchill'o iniciatyva) net nesigėdino jį priimti ir su juo, lyg lygus su lygiu, nusifotografuoti. Amerikos žurnalai Tito fotografijas spausdina pirmuose puslapiuose, apie jį rašo ilgiausius straipsnius, ir tai ne iš blogiosios pusės. Tuo šandien vaizduojamas kaip Jugoslavijos didvyris, kovotojas prieš nacius, kažkoks "tautinio komunizmo" apaštalas, savo tautos mylimas ir garbinamas.

Tas pats amerikietis, kuris šandien yra mokomas nekėsti komunizmo, kurio vaikus komunistai šaudė Korėjoje, šandien yra skatinamas nežūrėti į Tito kruvinas rankas, o vien tik į jo žvilgančią maršalo uniformą.

Šis kelias yra ne tik klaidingas, bet ir pavojingas. Tito, Austro-Vengrijos kareivis, patekęs į rusių nelaisvę ir vėliau tapęs raudonarmiečiu, visad buvo ištikimas bolševizmo tarnas. Išėjęs bolšev-

Uždavinys šio skryiaus skaitytojams: Surašykite visus aušrininkus ir visus varpininkus, kuriuos žinote. Už geriausią šio uždavinio atlikimą taip pat bus paskirta knyga.

LIETUVIŠKOJI KALBA.

O brangi lietuviškoji Svėnta kalba prigimtoji, Už žemėtingus tu brangesnė, Ir už viską meilingesnė.

Jonas Andrius Vistelis.

LIZDĄ TIK GADINA.

Nesuprantu tų lietuvių, Kurie lizdą tik gadina Kitų ieško sau liežuvių, O saviškį kojoms mina.

Nės tėvynės be liežuvių: Kiekviens šitą gal suprasti, Atimk kalbą nuo lietuvių, Tai Lietuvos ir neesti.

O, Lietuva, motinėle, Tave naktį aš sapnuoju, Su tavim mano širdelė, Aš tau rašau ir dainuoju.

Silvestras Gimžauskas.

Homines istoriarum ignari sem per sunt pueri. / Žmonės, istorijos nežina, visuomet yra vaikai. "Auszra".

Didžiausia blogybė, kad nelietuviškos mokyklos naikina lietuvių kalbą ir neduoda to, ką turėtų duoti mokykla gimtąja kalba. "Auszros" mintis.

vikų mokyklą, Kominternu buvo pasistatus Jugoslavijon vadovauti teroristiniams veiksniams. Sakoma, jog iš to ir varda sau pasirinko: Trečiojo Internacionalo Teroristinė Organizacija, arba sutrumptintai Tito. (Raidės atitinka ir rusų bei krotų kalbose). Ilgus metus buvo ištikimas Stalino klapiukas ir savo tautos žudikas. Bet šandien, užmiršus visus principus su juo kalbama kaip su partneriu. Eilinis amerikietis gali savęs paklausti: gal ir rusiškas bolševizmas būtų priimtinas, jeigu tik netiestų jį mus savo nagų?

Jeigu vakarų politikai savo elgesį su Titu pateisina praktiškais sumetimais, tai spauda tikrai neturi kuo pasiteisinti. Del to, kad šandien Tito daromas didvyriu, nei lenkų, nei bulgarų, nei kiti komunistai nepuls į vakarų glėbį. Prancūzų ir italų kompartizistai praktiškai galėtų bet kada nustoti klausyti Maskvos įsakymų, bet jos to nedaro. O pavergtos tautos nekencia komunizmo, nežiūrint kokios jis bebūtų formos: Malenkovo ar Tito. Jų tarpe, nekalbant apie pačius Krootus ir serbus, toks vakarų elgesys kelia vien tik nepasitikėjimą ir pasipiktinimą.

AMERIKOS PILIETYBĖS EGZAMINAI ARTEJA

JULIUS ŠAKELĖ

NUO SUKILIMO IKI NEPRIKLAUSOMYBĖS

Šiandien baigiame.

Žinoma, Amerikos istorija yra labai ilga ir plati. Bet šandien užbaigsiu rašyti tuos faktus, apie kuriuos dažniausia klausiami per egzaminus. Po to, duosiu keletą angliški klausimų ir atsakymų.

Sukilimas — 1775 metais.

Amerikos revoliucijos karas prasidėjo 1775 m. Kolonistai grūmėsi per septyneris bausius metus. Jiems vadovavo didysis jų vadas Jurgis Vašingtonas (George Washington), vadinamas šio krašto tėvu. Amerikiečiams pagelbėjo atvykę iš Prancūzijos Lafajetas (Lafayette) ir Rošambeo (Roshambeau). Paskiau prancūzai atsuntė savo kariuomenės ir laivyno į talką. Vokiečių baronas Steuben'as, bavarietis DeKalb'as ir lietuvis Kosciūška gelbėjo kovotojams.

Nepriklausomybė 1776 metų liepos mėn. 4 diena.

Po vienerių metų kovos, kolonijos pasiskelbė laisvos. Jos pareiškė, kad liks atskira, Anglijos nepriklausoma, laisva valstybė. Tas įvykis 1776 metais liepos mėn. 4 dieną. Nuo to laiko mes liepos mėn. 4 dieną švenčiame kaip savo valstybės gimtadienį.

Mūsų krašto laisvę paskelbęs dokumentas vadinamas Nepriklausomybės Paskelbimu (Declaration of Independence). Jis tebėra stropiai saugomas ir laikomas Vašingtono mieste. Nepriklausomybės paskelbimas pareiškia, kad visi žmonės turi tam tikrų teisių. Jis pabrėžia, kad tarp šių pažeimta gynybė, laisvė ir laimės siekimas.

Taika su Anglija — 1783 m.

1783 metais buvo susitalkyta su Anglija ir tuo būdu Nepriklausomybė galutinai laimėta.

Dabar angliška.

1. When was America discovered? (Kada buvo atrasta Amerika?)

Atsakymas. 1492. (1492).

2. Who discovered America? (Kas atrado Ameriką?)

Atsakymas. Christopher Columbus. (Christopher Columbus).

3. How many colonies were there at the time of the revolution? (Kiek buvo kolonijų revoliucijos laiku?)

Atsakymas. 13 colonies. (13 kolonijų).

4. To what country did the thirteen American colonies belong? (Kokiam kraštui priklausė 13 Amerikos kolonijų?)

Atsakymas. To England (Anglijai).

5. What was the first English colony in America? (Kokia buvo pirmoji Anglijos kolonija Amerikoje?)

Atsakymas. Jamestown, in Virginia. (Jamestown, Virginijoje).

6. What was the second English colony in America? (Kokia buvo antroji anglų kolonija Amerikoje?)

Atsakymas. Plymouth, in Massachusetts. (Plymouth, Massachusetts).

7. What is the 4th of July? (Kas yra liepos 4 diena?)

Atsakymas. The birthday of this country. (Šio krašto gimtadienis).

8. What is 4th of July 1776? (Kas yra 1776 metų, liepos mėnesio 4 diena?)

Atsakymas. The 4th of July 1776 is the day when the thirteen colonies declared their independence from England. (1776 metų liepos mėnesio 4 diena yra ta diena, kada trylikos kolonijų paskelbė savo nepriklausomybę nuo Anglijos)

9. What is called Independence

Day? (Kas vadinama Nepriklausomybės Diena?)

Atsakymas. The 4th of July. (Liepos 4 diena).

10. When was the Declaration of Independence signed? (Kada buvo pasirašytas nepriklausomybės paskelbimas?)

Atsakymas. July 4th, 1776. — (1776 metų liepos mėn. 4 d.).

Pastaba. Kiekvienas pastebės, kad čia kairurie klausimai ir atsakymai liečia vis tą patį dalyką. Bet gi pravartu žinoti juos įvairiai — nežinia, kaip gali paklausti per egzaminus.

11. Who was the first President of the United States? (Kas buvo pirmas Jungtinių Valstybių Prezidentas?)

Atsakymas. George Washington. (George Washington).

12. Who was George Washington? (Kas buvo George Washington?)

Atsakymas. George Washington was the General of the colonial army and first President of the United States. He is called the "Father of His Country", because he was the general of the army that made this country free. (George Washington buvo kolonijų armijos generolas ir pirmutinis Jungtinių Valstybių Prezidentas. Jis yra vadinamas "Šio krašto tėvas", kadangi jis vadovavo tai armijai, kuri išlaisvino šį kraštą).

13. What prominent foreigners helped America to fight for its independence? (Kokie įžymūs užsieniečiai padėjo Amerikai kovoti už jos nepriklausomybę?)

Atsakymas. Lafayette and Roshambeau from France, Baron Steuben from Prussia, DeKalb from Bavaria and Kosciusko from Lithuania. (Lafajetas ir Roshambeau iš Prancūzijos, Baronas Steuben iš Prūsijos, DeKalb iš Bavarijos ir Kosciūška iš Lietuvos).

Iki pasimatymo, iki kito karto.

MOTINOS DIENAI ARTEJANT.

Netenka aiškinti, kad mūsų tau ta išgyvena didžiausią istorijos eigoj pavojų. Tėvynėje ji yra be atodairos naikinama bolševikų teroro ir rusifikacijos, o emigracijoje — nutautėjimo. Jai apsaugoti visu sunaikinimo tenka griebtis visų mums galimų priemonių. — Viena tokių priemonių būtų — nors retkarčiais suteikti vargė esančioms gausingoms šeimoms efektingesnę paramą. Kaip ten bebūtų, bet skaitlingosios šeimos, ypač Vokietijoje, kenčia didžiausią skurdą. Pav., Stuttgarto apyl. yra šeimų, susidėčių nuo 6 iki 10 asmenų, nebeskaitant mažesnių. — Koks ten yra skurdas — težino tų šeimų nariai ir tie, kas jų gyvenimą nuolat mato. Tad į tokias šeimas, vien žmoniškumo ir tautinio solidarumo jausmų vedini, turėtume atkreipti didesnę dėmesį nei iki šiol.

Artinasi motinos diena. Tai bus geriausia proga pareikšti tokių šeimų motinoms pagarbą ir suteikti joms paramą. Kad ir nedidelė parama motinai būtų didelis moralinis pastiprinimas grumtis dėl duonos kąsnio savo išblyksusiems, nedamatinamiems vaikams. Tada būtų paskatinimas ir toms motinoms nesibijoti skaitlingos šeimos, nes jos matytų, kad savo tautiečių nėra paliekamos vienos savo likimui. Be abejo, parama turėtų būti duodama tik toms motinoms, kurios aukleja savo vaikus lietuviškoji dvasija.

Siuo reikalu labiausiai tikėtų susirūpinti moterims ir jų organizacijoms.

Jos geriausiai supranta, kas yra motinai vaikas ir jos nėra mažesnės patriotės už vyrus, kad joms nerūpėtų mūsų tautos likimas.

M. B. J.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION

3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komitija.

Straiptus ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir talpina savo nuosiu-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.
Pavaizdė ar slapyvardė pasirašyti

straipsniai ne visada išreiškia redak-
cijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00
už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skel-
bimai (ne mažiau 15 žodžių) — po
7 c. už žodį. Už telefonu primytų
skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako. Prenumerata ir skelbimai
primami, paskambinus telefonu —
Victory 2-4372.

Prenumerata: metams — 4.50; pu-
sel metų — 2.50. Atskiras numeris
10 c. Subscription per year — \$ 4.50;
6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

PRANAS LUKOŠEVIČIUS

ŠAUNAM, BET PRO ŠALĮ

Komunistas ar komunizmo sim-
patikas laisvoje šalyje yra jei jau
nepavojingesnis, tai lygus komu-
nistui — rusui. Pavyzdys. Sąjūde
buvusių Lietuvoje komunistų ir
jų atliktas judošiškas darbas Ne-
priklausomybės pakasnyoms pa-
ruošiant, jas įvykdant, atliekant
deportacijas, šnipinėjimą, terorą
ir t. t.

Pačios komunistų organizaci-
jos laisvoje šalyje yra it pačioje
tvirtovėje Trojos arklys.

Labai gerai žinoma, kad Tėvy-
nėje lietuvių komunistų buvo tik
saulė, o partinių skaičius ir da-
bar, nežiūrint didelio skaičiaus
atejūnų, spaudimo ir asmeniškių
perspektyvų, yra mažesnis. Komu-
nizmo simpatikų taip pat be-
veik nebuvo ir "komunistas" bu-
vo vartojamas koliojimosi žodžiu.

Kaip gi šiaip? Žvelkime į sa-
vo lietuviškas kolonijas užju-
riuose. Ne tik JAV, bet ir Kana-
don, Pietų Amerikon ir kitur.
Čia gana didelė lietuvių dalis da-
ro savo tautai gėdą ir kelia susi-
rūpinimą. JAV eina 4 lietuviški
dienraščiai, iš kurių 2 yra komu-
nistiniai...

Iš kur tiek daug tų komunistų
ar komunistuojančių bei simpatikų?
Kaip jie atsirado? Dėl ko jie
pasidarė broliūdziai ir savo sūnui,
kariaujančiam prieš bolševikus,
savo veikla čionai — smogia ir
krūtine. Juk jie čia iš šventos Lie-
tuvos atvažiavo ne tokie.

Apie tai jau daug buvo kalbė-
ta ir rašyta. Daug padarė svetimi
pinigai, bet daug kaltės tenka ir
mums patiems. Tai skaudi ir ne-
dėkinga tema.

Bet ką gi mes darome dabar?
Ar mes taisome praeitę klaidas?
Ar nedarome naujų klaidų?
Nemaža dalis dabartinių ve-
kėjų ir partijų atrodo, mažai rū-

pinas šita padėtimi. Jie sudarė
stiprokas grupes apie savo laikra-
ščius, rūpinamiesi pritraukti dau-
giau šalininkų, rengdamiesi būsi-
niams rinkimams... Bet ar jie
turi ben dalį atsakomybės prisi-
imti dėl nuklydimo tiek daug tau-
tiečių. Taigi, turėtų savo, arba sa-
vo pirmtakūnų, padarytas klaidas
atitaisyti, pradėdami veikla atin-
kama linkme. Vieton tarpu-
savo ginčų ir vienas kito juodini-
mo, turėtų atsigręžti visi į bendrą
priešą. Reikia vėl sugrąžinti pa-
klydusius ir tiesų kelią, o tai vi-
siems kartu veikiant yra galima.

Dalis naujųjų ateivių taip pat
tiek dvasiniai sumenkėjo, kad ži-
nodami raudonuosius ir jų spau-
dos palaikytojus vienok išdrįsta
eiti į jų parengimus, karčiamas ir
t. t. Nepaslapstis, kad vienas kitas
visai viešai jų darbams padeda.
Amerikoje yra daug ir labai
įvairių lietuviškų organizacijų ir
klūbų. Neteko girdėti, kad nors
viena iš jų turėtų specialų tikslą
kovoti prieš komunizmą, t. y. prieš
tuos, kurie pavėgė mūsų Tėvyne
Lietuvą. Juk komunistų partija
yra pasaulyje tik viena. Jos cen-
tras Maskva. Jos bosas Malenkovas.
Partizanai Lietuvoje kovoja
ginklu prieš komunistus, mes tu-
rime prieš juos čia kovoti gyvu
ir spausdintu žodžiu bei kitomis
priemonėmis.

Taip pat negirdėti, kad ir nau-
jieji ateiviai būtų bent kiek dau-
giau pasireiškę šioje kovoje.

Taigi, mes kovojame už Lie-
tuvos laisvę — bet nekovojaime prieš
Lietuvos priešus, prieš lietuvius
komunistus, kurie padėjo Lietu-
vą pavėgti, kurie visokiais bū-
dais stengiasi Sovietų vergiją Lie-
tuvoje palaikyti.

Šauname pro šalį.

RIMAS AMALVIŠKIS

"Laisvoji Lietuva" keliauja per Brazilijos miestus ir džungles

(Taša iš pėreito Nr.).

Pats vidudienis. Tvanka, net
kulnai spirga. Gatvės apyčiušės.
Kiekvienas skuba slėptis miestų
ir namų šėlėliuose. Atbėdėjo aukš-
tai iškeltais be sienų vagonais gat-
vės tramvajus (bondė), į kurį iš-
krausčiau tyčia nesiklausdamas
krypties — pasitikėdamas, kad
vistiek pateksiu į miesto vidurį,
kur bandysiu susirasti nepažista-
mą, bet žinomą lietuviškos spau-
dos mylėtoją poną Joną Čižauską,
turintį keletą didelių namų
pačiame mieste centre. Tikrai:
nereikėjo net klausyti — pati svar-
bioji gatvė ir buvo Generolo Oso-
rio vardu, kurioje pataikiau išsi-
risti iš tramvajaus prie pat dar
nepažįstamo tautiečio durų.

Paspaudžiau skambutį ir nes-
pejau nei apsidairyti, duris atida-
rė ponas Čižauskas, aštriai iš po
tančių sidabrinių antakių apžvelg-
damas įsibrovėlių svečią ir lyg gin-
klą laikydamas rankoje... pieštu-
ka.

— Labą dieną, norėčiau kal-
bėti su Jono Čižausku.

— Aš — Jonas Čižauskas. Bet...
su kuo gi turiu garbės...

— Spėkite?

— Tai jau tikriausiai iš Sao
Paulo?

— Iš ten. Bet spėkite toliau?

— Ar tik ne "Žinių" redakto-
rius?

— Deja, ne.

— Žinau, — sušvelnėjo p. Či-
žausko veido bruožai, — tai tas
ponas, kuris per tris metus ant
"Garnio" lekiėjo.

— Beveik tas pats.

— Prašau į vidų, — nušvito
šalto granito veidas.

Įvedė į nedidelį salonėlį. Pa-
prašė tuojau nusivilkti švarką,
nes matė, kaip visas mano veidas
sruvo prakaitu. Švarką permečiau
per kėdę ir tuojau mostu pakvie-
stas sudribo fotelyje. Tylėda-
mas stebėjau šeiminko veidą,
lyg išskaptuotą iš melsvo mar-
muro; pilkas, kiauurai perskrodžian-
čias akis, nepaprastai aukštą kak-
tą ir smarkiai pasidabruotus plau-
kus. Iš tarenos jau supratau žė-
maitį, bet išvaizda priminė dau-
giau Norvegijos fiordų šiaurietį,
negu lietuvį.

Pradėjom pokalbį apie Lietu-
višką spaudą ir už pusvalandžio
jau buvom lyg labai daug metų
nesimatę broliai. Net nesiteirau-
damas kainos, šeiminkas greitai
išsirinko geroką krūvelę kny-
gų, peržvelgė keletą "LL" nr., at-
vežtų susipažinimui, nepasvyra-
vęs užsisakė visiems metams, nors

Lietuviškos Politikos Faktai

Proto ar sąžinės stoka?

Kaikada lietuviškoje spaudoje
įdedamos fotografijos iš Lietuvos
partizanų kovų ir gyvenimo su
"nekultu" prieraišu: "fotografijoje
vaizduojami asmenys yra žuvę ar
iššifruoti". Atseit, jų fotografijas
rodyti nebeįpavojinga. Bet ar mes
čia gyvendami galime spręsti ar
pavojinga ar ne? O toks biznie-
riškas paaiškinimas ar nepanieki-
na mūsų tautos didvyrių?

Vliko premijos už atakas.

Dr. Trimakas labai užpuolė
Lietuvos Diplomatijos šefą. Nie-
ko naujo nebesako, tik kiek ki-
tais žodžiais kartoją Gedimino
Galvos barskalus. Bet p. Galva
už tai gavo gerai apmokamą vietą
Vlike. Yra pagrindo manyti, kad
p. Trimakas taip pat nebus "nus-
kriaustas". Ar tik ne jam bus
skirtas Vliko ministerio postas Isp-
panijoje. Gerai, kad Vlikas tiek
daug aukų gauna — yra iš ko at-
lyginti.

"Draugo" leidėjai.

Dienraštį "Draugas" leidžia Lie-
tuvų Katalikų Spaudos Draugija.
Tos draugijos valdybą sudaro:
Pirmininkas — kun. Ign. Albvai-
čius, sv. Antano parapijos klebo-
nas; vicepirmininkas — kan. Jur-
gis Paškauskas, Svč. P. Marijos
Gimimo parapijos klebonas; sek-
retorius — kun. Petras Činikas,
T. T. Marijonų spaudos vedėjas;
išdėstomasis — kun. Valentinas At-
kočius, T. T. Marijonų sv. Kazim-
iero provincijos vadas; teisinis
patarėjas — adv. C. Chesnulis.

"Naujienos" ir "Draugas",
• "Vilnis" viduryje.

Teko pastebėti vieną laikraščio
kioską (Chicagoje), kur laikra-
ščiai nuolat išdėstomi šitaip: Iš vie-
nos pusės "Draugas", iš kitos —
"Naujienos", gi viduryje "Vilnis".
Kodėl taip daroma — visiems
neaišku.

"SANTARVĖ" (1954 metų va-
sario mėn. Nr. 2) išėjo su tokiais
straipsniais:

Reikės pakelti kultūrinis stan-
dartas — Kazys Barys.

Iš partizanų kurybos — Viena
diena Lietuvos kaime. Vertybės ir
socialinė politika — Vytautas
Kavolis.

Okupuotosios Lietuvos reika-
lai. Kas lietuvių Krašte labiausiai
skaudina — S. Žymantas.

Kombinatas Vorkutogol. Kul-
tūrinėmis temomis. Sniego balan-
džiai — Antanas Škėma.

Iš netolimos praaities. Žygis
i Červenę — A. Sova.

Rytų vakarų fronte. Karštas
karas Indokinijoje — Politicus.

Liepsnos ir dūmai idėjų auku-

ruose. Bajorišku keliu: kilmės se-
numo belieškant — Jurgis Lengve-
nis.

Tekstai be komentarų. Užsienio
lietuvių veiklos bare. Ties
mūsų nesupratimais — J. Ker-
nias.

Pagaliau atėjo gėdos diena —
Buv. Laisvės Kovotojas.

Klūbai raudonųjų tinkle.

Chicagoje yra gan nemaža lie-
tuviškų klūbų, kurie gražiai ir
naudingai dirba. Bet mūsų lietu-
viškieji Maskvos tarnai (komuni-
stai) nutarė brautis į juos. Yra
davinių, kad vieno kito klūbo va-
dovybėje atsirado jų šalininkų. —
Taigi atydumas ne prošali.

Antireliginis muzėjus.

"Draugas" rašo:

Leningrade garšioje ortodoksų
Svč. Kazanios Mergelės Marijos
bažnyčioje atidarytas "istorijos
ir religijos muzėjus". Jame Svč.
Sostas yra skelbiamas "kaip tautų
prispaudėjas ir pažangos priešas".
Keturios salės yra paskirtos ir
komunistų pažūrų ir Bažnyčios
ir popiežių istoriją aiškinimui.

Ant sienų kabo dideli plakatai,
kuriuose skelbiama, kad Vatika-
nas "yra visų liaudies demokrati-
jų priešas ir fašizmo bei imperia-
lizmo sąjungininkas".

Brooklyn, N. Y.

Lietuvi, kur eini?

— Su gailėsiu tenka pranešti,
kad čia esantis Union Ave. Pili-
čių Klubas ir Grand St. esantieji
kokie trys salūnai nuolatos skel-
bia kokius nors komunistiškus pa-
rengimus. Raudonkūrių plakatai
ir skelbimai iškabinti jų languose
ir viduje ant sienų.

Mes, lietuviai, bėgom nuo Žau-
raus komunistinio režimo, tai ko-
dėl dabar einame pas tuos raudon-
uosius nugerti viskės? Aš nesu
korespondentas ir prastai išgalū-
ti rašyti, bet kai ten iškisė nosį pa-
matu žymiuosius mūsų korespon-
dentus, mane net prakaitas išmu-
ša. Juk jie mato tuos didelėm rai-
dėm komunistų plakatus ant sienų.
Taip ir norisi jiems šaukti: —
kur eini?! Sustok ir pagalvok, kur
neši savo sunkiai uždirbtą dolerį.
Ar į žmogžudžių skerdyklą? Jiems
atiduodi savo pinigą, kad su juo
paskui galėtū šmeižti Lietuvą. —
Tai raudonskūriai, o ne lietuviai
patriotai.

Jeigu tokie lietuviai lankymai-
si pas komunistus nesiliaus, teks
jų pavardes prašyti paskelbti —
spaudoje.

Mečislovas Ruzgaitis.

Mes mokomės angliskai

JULIUS ŠAKELĖ

Ir vėl apie "to get"

• Vlado Bartuškos laiškas.

"Gavome dar vieną laišką apie
"to get". Atseit tema ir aktuali ir
jautri O svarbiausia, gilina ang-
lų kalbos pažinimą. Ponas Bar-
tuška rašo:

"1954 m. kovo 19 d.
Chicago, Ill.

Gerbiamas p. Redaktoriau,

Jūsų redaguojamo laikraščio
"Laisvoji Lietuva" š. m. kovo m.
4 d. nr. 9, skyriuje "Mes moko-
mės angliskai" buvo patalpinta p.
V. Budrio laiškas, kuriame jis pa-
taiso ponios Anastazijos Valan-
čienės, jos gi pataisytus p. J. Ša-
kelės paaiškinimus dėl vartojimo
"get" "do", pakeičiant su "have"
ir kt.

Jei bus leista, tai ir aš prisidė-
siu prie "Trijų Didžiųjų" papil-
dymo ir paaiškinimų.

Kartoju pirmąjį posakį Lietu-
viškai: Ar tu turi sutikti savo
žmoną kiekvieną naktį?

Dabar imkime duotus vertimus
į anglų kalbą:

1. P. Juliaus Šakelės: Have
you got to meet your wife every
night?

Panagrinęjus rasime, kad čia
pavartotas esamojo atlikinio (ki-
taip vadinamo antrojo būtojo) lai-
ko klausiamoji forma. Taigi ver-
čiant gaunasi: Ar tu esi turėjęs
(ar turėjai) sutikti savo žmoną
kiekvieną naktį? Taigi laiko at-
žvilgiu nesutinka su duotu posaki-
ku. Be to, veiksmažodis "get" sa-
vo turėjimo prasme gal geriau
tikėtų reikšti nuosavybės turėjimą.

Pav., Have you got a light? Ar
turi ugnies? Have you got any
money with you? Ar turi pinigų
su savim? ir t. t. Bet ir čia ta pati
istorija su esamoju atlikiniu
(antruoju būtoju) laiku (ar esi
turėjęs...). Taigi mano turimame
vadovėlyje yra paaiškinta, kad taip
vartojama šnekamojo kalboje, bet
ne literatūrinėje.

• Mano pastaba.

Ponas Bartuška sako teisingai.
Verčiant į lietuvių kalbą išeitu,
kad ne "ar tu turi sutikti", bet
"ar tu esi turėjęs".

Bet gi angliska prasmė yra
"ar tu turi (ar tu privalai)".

Dabar dėl antro dalyko. Ponas
Bartuška sako, kad "veiksmažodis
"get" savo turėjimo prasme
gal geriau tikėtų reikšti nuosavy-
bės turėjimą. Pav., Have you got
a light? Ar tu turi ugnies? Vi-
sai teisingai. Čia reikia turėjimą
prie savęs, savo kišenėje ir t. t.

Bet "have you got to", atseit
kada pridėdamas žodelytis "to",
tas "turėti" jau reikiška "priva-
lėti".

Dėl to, kur tie išsireiškimai

vartojami Amerikoje, jau esu du
kartu atsakęs.

• Toliau p. Bartuška rašo taip:

2. P. Vyt. Budrio: Have you
meet your wife every night?
Pirmiausia čia netvarkoj "meet".
Turi būti arba "to meet" arba
"met" (būt. dalyvis).

Pastaba: Tai buvo korektūros
klaida — jau atitaisyta.

Pamėginkim su "met". Have
you met your wife every night?
Vėl tas pats su esam. atlikiniu
(antruoju būtoju) laiku. Ar est
sutikęs savo žmoną, ir t. t. Pain-
kime su "meet". Have you to
meet your wife every night? Ar
tu turi sutikti savo žmoną kiek-
vieną naktį? Atrodo visai tvar-
koj. O ir "have" su bendratimi
(to meet) reikiška pareigą ar prie-
voją, "turėti".

Pastaba: Ir gi teisingai. Bet
"have you got to meet" taip pat
reikiška "ar tu turi", "ar tu pri-
valai." Lietuviams ir kitiems
svetimų tautų (ne anglų) kalbų
žmonėms tas neįprasta. Tai tie-
sa. Deja, ir kairiųjų gramatikų—
vadovėlių aiškinimai taip pat kai-
kada skirtingi.

P. Bartuška rašo toliau:

"Na ir pagaliau p. Anastazijos
Valančienės to pačio sakinio ver-
timas: "Do you have to meet your
wife every night?" Visai teisingas
klausiamoji sakinio sustaty-
mas".

Pastaba: Deja, ir čia sakoma
taip pat "have you got to meet".
Atrodo, p. Valančienės sakinys ir
lengvesnis ir lygiai taip pat tei-
singas. Bet svarbu suprasti, ką
reikiška, jeigu kas angliskai sako
(ir rašo) "have you got to meet".
O sako beveik visai amerikiečiai.
Dėl to, žinoma, ginčas gali būti
be galo. Plačiau apie tai jau du
kartu rašiau.

P. Bartuška rašo:

"Ponai V. Budrys ir J. Šakelė
nesutinka su "to do" pavartojimu
tame pat sakinyje, kur yra "ha-
ve".

Tik kaip pagalbiniai veiksmā-
žodžiai negali būti kartu pavar-
toti, bet juk ir pagalbiniai veiks-
mažodžiai turi savo tiesioginę
reikšmę. Taigi ir posakyje "do
you have to meet your wife eve-
ry night?" šis "have" čia yra sa-
vo tiesioginėje prasmėje "turėti".
Ir todėl vadovėliuose atsiranda
"do you have..." ir kitų tariamų
prieštaravimų.

Del antro posakio "How many
children have you got?" ta pati
melodija.

Su pagarba

VI. Bartuška.

• Pastaba:

Šakelė sutinka (ką apie tai sa-
ko gramatikos, taip pat žino), kad
sakinys "do you have to meet
your wife" yra teisingas, tik jis
prideda, kad "have you got to
meet your wife" taip pat yra
vartojamas.

Gi dėl tos pačios "melodijos",
tai aš jau nebekartosiu — bijau,
kad gali atsitosti.

Ponui VI. Bartuškai priklausio
mūsų visų nuosirdi padėka už to-
kį kruopštų ir pamokinantį pro-
blemos analizę.

FRANCŪZIJOJE

— Prancūzijos Lietuvių Bend-
ruomenės Krašto Valdyba yra iš-
siuntinėjusi kai kurioms Ameri-
kai ir Kanados lietuviškų laikra-
ščių redakcijoms atsišaukima, kur
prašoma išrašyti gausingoms šei-
moms "Eglutę". O kodėl ne "Tė-
viškėlę"? Tai rodo Krašto Valdy-
bos partiškumą.

pasūlyti "Laisvąją Lietuvą" —
abejojau jos raštingumu, nors
dabar to beveik gailiuosi...

"Cometa" neria dulktomis au-
tostradomis tolyn...

(Jeigu nenusibodo — bus dau-
giau).

Campinas, Est. S. P.

LAISVOJI LIETUVA 3 ps

Is lietuviu gyvenimo PASAULYJE

CLEVELAND, OHIO.

□ Vedini šūkie: Lietuvi, į vie-ningą Lietuvos Atgimimo darbą ir kovą! — š. m. kovo mėn. 20 d., susirinkęs gausus būrys nuosirdžių lietuvių ir aptaręs iškelta miną, įsteigė Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Clevelando skyrių. Steigėjų vardu susirinkimą atidarė Jonas Virbalis, trumpais bruožais paminėdamas šio Sąjūdžio tikslą, jo stebius, atsiradimo aplinkybes ir ateities perspektyvas. Po to, susirinkimui patiekiami darbotvarkė ir išrenkamas prezidentas. Pirminkauja St. Asevičius, sek. V. Senkus. Toliau kalba LAS vietininkijos pirmin. Jonas Balėvičius, „Laisvosios Lietuvos“ vyr. red. V. Staneika, abu iš Čikagos, M. Blynas, K. Morkūnas, K. Budrys, M. Ratkus, V. Pašakarnis ir visa eilė kitų. Po diskusijų, kurios praėjo jaukioje ir darbingoje nuotaikoje, išsiaiškinus kai kurias abejones, visiems dalyviams vienu balsu pasisakius, kad šios organizacijos padalinys mūsų aplinkoje būtinas, tuomet visi dalyviai pasirašė steigimo aktą — įsteigė skyrių. Išrinkta valdyba, revizijos komisija ir aptarti ateities veikimo planai. Be minėtų svečių, susirinkime dalyvavo V. Kačinskas ir Pr Janulis — visi iš Čikagos. Pažymėtina, kad susirinkimas praėjo nuosirdaus bendradarbiavimo dvasioje ir su ryžtu jungtas dar į spartesnę kovą prieš mūsų tautos, valstybės ir idėjų priešus.

□ L. S. „Ramovės“ valdyba, vykdydama skyriaus narių nutarimą, kad būtų rengiamos įvairaus turinio paskaitos ar pranešimai, tai įrodė š. m. kovo mėn. 21 d., kur „L. L.“ vyr. red. Vytautas Staneika kalbėjo: „Ką sako partizanai apie Lietuvos išlaisvinimą“. Kalbėtoji yra malonu pasakoti, kada yra pakankamai klau sytojų. Reikia pasakyti, kad šį kartą buvo, kaip vieną pasakė, net per daug, nes jau nebetilpo nė salėje. V. Staneika, pagėjus kalbėtojas, savo žodžiais nuvedė į vargstančią Lietuvą, pas skurdę ir baimėje gyvenančius brolius, bet ryžtingai kovojančius dėl savo krašto ir savo laisvės, geresnę ateities. Žinoma, pasakojamas laikotarpis buvo prieš kelis metus, bet reikia manyti, kad būklė nebū pasikeitusi į geresnę pusę, o mūsų turimomis žiniomis, viskas bus tik pablogėję.

Balges kalbėti, p. V. Staneika visiems, kas tik rado reikalo paklausti, nuosirdžiai visiems atsakė. Tokie pranešimai yra naudingi ir prasmingi.

Po šio pranešimo, sekė L. S. „Ramovė“ Clevelando Skyr. narių susirinkimas. S-mą atidarė dabartinis skyr. pirm. K. Budrys, prašydamas atsistojimu pagerbti mirusį L. S. Sąjungos pirmin. Vl. Putvį.

Patiektoji darbotvarkė nebuvo visa išsemta, nes ir taip ilgai užtruko, o atlikti tik svarbesnieji punktai. Numatytan L. S. „Ramovė“ atstovų s-man išrinkta atstovai, pasisakyta kitais einamaisiais reikalais. Sus-mui pirminkavo p. J. Chmeliauskas, sekret. Paulionis.

□ Lietuvių Teatras „Vaidila“, š. m. kovo mėn. 21 d. surengė jaunųjų pasirodymą — literatūros ir baletu vakarą. Jau vien dėlto reikia skaityti sveikintųjų reikiškinu, kad imamasi priemonių jaunimą vesti šiuo keliu, kas neleid pat greitai nušluoti. Bendrai kalbant, vieni pasirodė geriau, kiti patenkinamai, bet bendras vaizdas neblogas. Publikos — žiūrovų galėjo būt ir daugiau.

□ L. T. „Vaidila“ netolimoje ateity rengia mūsų visuomenę parodyti „Vinca Kudirką“, kur Kudirkos rolę sutiko vaidinti dramos aktorius H. Kačinskas. Laukiame!

□ Lietuvių pasirodymas televizijoje įvyko š. m. kovo mėn. 20 d. (nuo 8—9 v. v.). Šio pasirodymo rengėjai — Lietuvių Kultūrinis Darželis. Pradedant programą, žodį tarė šio darželio sek. M. Miščikienė. Dainavo: A. Stempuzienė, J. Daugelienė, pianinu skambino A. Smetonienė su sūniumi A. Smetona, paskui Čiurlionio Ansamblio choras padainavo kelias dainas, ir šokėjai pašoko. Buvo ir daugiau kalbėtojų.

Tikėkime, kad toki pasirodymai bus nepaskutini.

□ Senas lietuvių visuomenės veikėjas, Vliko narys, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas, E. Simonaitis, atvykęs iš Vokietijos, kur dabar gyvena, žada būti Clevelande š. m. gegužės mėn. 2 d. Jam sutikti ir pagerbti rūpinasi ALT. Clevelando skyrius.

□ Prieš porą metų, mūsų pagangėje, buvo įsteigta Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija. Jau turėjo ir valdomuosius organus. (Žinoma, ir dabar toji „valdžia“ yra, tik dažnas klausia, ką ji valdo?) ir buvo kaip yra galimybų plėsti veiklą. Kiek žinoma, šios draugijos pirmininku buvo išrinktas p. A. Mikoliukas. Gal jis malonės pasakytį, kodėl numarino šią organizaciją? O gal jau pas-kendome asmeniškumoose?

□ Dr. Vl. Ramanauskas, veiklus visuomenininkas ir geras gydytojas, sulaukė šeimos padėjimo. Jovis.

LOS ANGELES, CALIF.

— Amerikos Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkės susirinkime, kuris įvyko kovo mėn. 14 d. parapijos salėje, priimtas 1954 metų veiklos planas. Valdybos paruoštą veiklos planą susirinkimui patiekė pirm. J. Uždavinys. Susirinkimą sumaniavė p. J. Kojelis, sekretoriavo V. Dovydaitis.

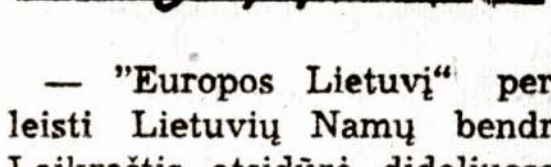
— „Lietuvių Dienų“ kovo mėn. numeris jau išėjo iš spaudos ir pasiekė skaitytojus ir platintojus. Šiame numeryje skirta kiek daugiau vietos Toronto lietuviams. Telpa virš 50 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Šiame numeryje rašo: Pulgis Andriušis, J. Matulionis, S. Narkelūnaitė, Vyt. Matulaitis, St. Lušys, Vc. Ramanauskas, prof. R. Lemkin, Dr. J. Balyš ir kt. Metinė prenumerata 4 doleriai visame pasaulyje. Administracijos adresas: 9204 So. Broadway, Los Angeles, Calif.

— Amerikos Lietuvių Tarybos vietos skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas balandžio 3 d., šeštadienį, 7:00 val. vakare parapijos salėje. Organizacijos ir visi kiti vienetai siunčia po du atstovus ir visuotinius susirinkimus. Vietos skyrius apjungia virš 20 įvairių organizacijų bei grupių. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. Ch. Lukšis, vicepirm. — Dr. P. Pamataitis ir B. Gedminas, sek. L. Valiukas, kasin. J. Kojelis, valdybos nariai — M. Aftukienė ir F. Masašaitis.

— „Lietuvių Dienos“ balandžio 25 d., sekmadienį, Atvelykio dieną, parapijos salėje rengia vakarą su menine programa.

Bendruomenė ir jaunimas. — Los Angeles jaunimas, ypač studentija, aktyviai dalyvauja lietuvių kolonijos gyvenime. Prieš savaitę įvykusiame Bendruomenės apylinkės s-kime, buvo svarstyta bendruomenės veiklos planas ir tartasi aktualiais klausimais Susirinkimo metu Liet. Stud. Sąjungos V-ba jaunimo vardu įteikė rašišką pareiškimą, viešai prašydami kai kurių asmenų liautis skleisti šmeižtus ir prievarta brautis į jaunimo vadus. Mat, vienos lietuviškos organizacijos ilgai besitęsianti liga baigia galutinai susargdinti visą koloniją. Organizacijos centro remiami, pora „veikėjų“ atkakliai siekia laurų prieš jaunimo ir jų tėvų valią. Kolektyvus ir individualūs tėvų laiškaip laukia į centrus, prašant reformos. Veik visos tai organizacijai priklausios mergaitės pasitrau-

kė iš veiklos, bet „vadai“ nepajudinami. Centras, matyt, laikosi dėsnio: „Nesvarbu kariuomenė, svarbu vadai“.

— „Europos Lietuvių“ perėmė leisti Lietuvių Namų bendrovė. Laikraštis atsidūrė dideliuose finansiniuose sunkumoose ir vietoj 6 dabar eina 4 puslapių. Net ir tokiam laikraščiu per metus susidarys 1.000 anglų svarų nepriekšlaiau.

— Nook kasyklose š. m. vasario 20 d. vienos tonos akmens prispaustas žuvo lietuvis Juozas Okšas. Kilimo panevėžietis, 40 metų amžiaus, nei šeimos, nei giminių tremtyje nepaliko.

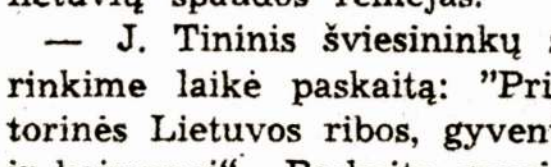
— Nottingham gražiai veikia pirm. Kudlos vadovaujama bendruomenės apygarda. — Energingas skyriaus pirminkas Galbuogis, padedant valdybos nariams Blūdžiui ir Oželiui, labai sėkmingai tvarko skyriaus reikalus.

— Solistai Lūstikaitė ir Povilavičius Nottingham atliko meninę programą Vasario 16 d. prog. Klausytojai jų balsais sužavėti.

— Corby Londono „Vaidilos“ teatras suvaidino A. Daukanto 1 veiksmo vaidelį „Girios Paukšteliai“. Veikalas vaizduoja kovą jancija prieš bolsėvikus Lietuvą 1946 m.

— Corby lietuvių bendr. skyriui vadovauja A. Kukanaukas. — Vasario 16 d. Corby paskaitą laikė Pužauskas. Gražią ir turiningą kalbą pasakė apyg. pirm. Kudla. Jis kvietė tautiečius remti lietuvių spaudą, karštai mylėti Lietuvą ir neišsizadėti gimtosios kalbos.

— Rašyt. B. Daubaras parašė apysaką „Mėlyna suknelė“, kurią Nidos spaustuvė baigia spausdinti.

— Lietuvių Namams įsigyti ko mitetan Sydnejuje išrinkti: inž. B. Daukus, Bitinas, Daudaras, Šlio geris, Jarumbauskas ir Asevičius. Kontrolės komisijon: Protas, Čelkys ir Grosas.

— Melbourne vėl reikišiai partinės rietenos. Kun. Vasaris norėjo net lietuvių mokyklą išardyti.

Iš LAS Adelaidės skyriaus veiklos — 1954 m. kovo mėn. 7 d. įvyko Adelaidės skyriaus metinis visuotinis susirinkimas. Susirinkimui pirminkavo J. Pyragius ir sekretoriavo A. Mikeliūnas.

Skyriaus pirmininkas J. Riaubas pranešė iš skyriaus veiklos. — 1953 m. sausio 26 d. buvo išrinkta valdyba, kuri per mano kadancijos laiką, pagal esamas sąlygas, veiks, kiek galėję. Skyrius yra pasiuntęs 40 svarų karjamis invadim sVokietijoje, a. a. Dr. Vydušo fondui 11 sv., Vasario 16 gimnazijai 70 sv. Be to, skyrius yra surengęs a. a. Jono Mašioto ir prof. A. Valdemaro minėjimą ir Dr. Vydušo minėjimą. Apie Dr. Vydušą skaitė paskaitą p. A. Krausas, atvykęs iš Melbourne. Adelaidės skyrius taip pat remia Lietuviškų namų reikalingumą Adelaidėje. Skyriaus išdininkas padarė piniginių pranešimą.

— J. naują valdybą išrinkti: J.

Riauba — pirmininku, A. Mikeliūnas — sekretorium ir Vl. Užubalis — išdininku, į revizijos komisiją: J. Pūslis — pirmininku, J. Pyragius ir L. Gurtajus — nariais.

Laikė susirinkimo buvo padalinta „Laisvoji Lietuva“, kuri buvo kę tik gauta iš multinės.

SPORTININKAI PO PIETŲ KRYŽIUM.

1950 mt. kovo mėn. 19 d. Adelaidėje (Pietų Australijoje) įsteigė lietuvių sporto klubas „Vyčiai“. Iš pradžių sukurto krepšinininkai. 1950 ir 1951 mt. laimėjo Pietų Australijos meisterio vardą. 1952 ir 1953 mt. užėmė II-rą vietą. Atsiradus daugiau norinčių žaisti krepšini, buvo įsteigta ant-ra komanda, kuri pasivadino „Taurus“ (dvi komandos negalėjo žaisti toje pačioje lygoje vienu vardu). Tauriečiai irgi neatilieka nuo vyčių ir yra užėmė du metus iš eilės IV-tą vietą. Ypač sėkmingi buvo vyčiai 1951 mt. I-ais metais krepšinyje buvo laimėta Pietų Australijos meisterio vardas, Australijos lietuvių meisterio ir Pietų Australijos Pabal-tijos meisterio vardas. Australij sporto laikraštis „Sport Nouvelle“ rado, kad vyčiai 1951 metais buvo geriausia komanda krepšinyje visoje Australijoje.

1952 mt. įsteigė lietuvių futbolo komanda ir pradėjo savo gyvavimą III-je divizione, kur užėmė II-rą vietą. Buvo paskirta kitam sezonui į II-rą diviziją ir 1953 metais laimėjo meisterio vardą. Sekančiam sezonui yra paskirta į pirmą diviziją. Vasaros sezona žaidė jau I-je divizione ir finale pralaimėjo prieš vengrus, užimdama II-rą vietą. Vyčiai cent-ro puolėjas Anatolijus Kitas yra kartu ir Pietų Australijos rinktinės dalyvis. Jis yra geriausias įvarčių mušėjas. Per pirmenybių sezoną yra užėmęs I-mą vietą, įmušę 86 įvarčius ir per vasaros sezona taip pat I-mą vietą, įmušęs 16 įvarčių.

Šachmatininkas Romanas Raulskas yra Pietų Australijos rinktinės dalyvis ir 1950 metų meisters.

Stalo tenise Aldona Snarskytė yra Pietų Australijos ir Australijos rinktinės dalyvė. Ji yra laimėjusi Australijos ir Pietų Australijos meisterės vardą.

Tad po Pietų Kryžiumi lietuvių sportininkai garbingai gina lietuvių spalvas ir yra išrašę garbingą lapą į Pietų Australijos sporto istoriją.

Dabartinis metu pas mus jau rudis ir sportininkai stovi pirmenybių 1954 metų angoje. Tikimasi, kad ir toliau lietuvių sportininkas rašys sporto istoriją po Pietų Kryžiumi.

KANADA

Aktualijos iš Montreolio. — Pagal „Nepriklausomos Lietuvos“ paduodamas žinias, Montreolio lietuvių tarpe mirimų skaičius viršija gimimus. Pavojus išnykimui...

— Ši pavasarį prasideda vedybinis periodas naujosios kartos. — Pavojus sukakusiam Kristaus amžiaus, tapti bergždžiams.

— Nežiūrint spaudos grasinimų nemaisyti kraujo, vedybine prasme, su kitataučiais, kai kurie laikosi nuomonės, kad tokiais įvejais valkai ešą demokratiškesni...

— Kai kurie vyrai iš po subatvakarių, paryčiais grįždami į namus, kad palengvinti kūno svorį, savo pinigines ir laikrodžius atiduoda „naktiniams sargams“.

— Artėjant Inkome Tax atsiskaitymo laikui, pamaldų metu, kai pats klebonas daro bažnytinę rinkliavą, lėkėtoje matosi daugiau popierinių banknotų... — Iš KLT paskutinio metu, galima sakyti, likęs tik „lietsargio kotas“. Šiuo metu manoma daryti kapitalinis remontas... — V. D. Klubas gerai veičiasi. Ypač — tarnyba. Kadangi klube trūksta gero ventiliatoriaus, tai sunku iš susirinkusių lietuvių besurasti. — Prirūkyta... — A. V. bažnyčios statymą pradėjo nustelbti Toronto Pranciškonių automašina „Pontiac“.

— Neseniai įvykusiame ABN Centrinio komiteto posėdyje pirminkavo J. Gytis.

— Kazokus ABN vietoje inž. W. Glaskow atstovaus WL Donezky.

— Miunchene gražiai veikia skaučių skiltis, kuriai vadovauja vyr. sk. Laukaitienė. Vadovės adrs.: S. Laukaitienė, München 54, Ludwigsfeld, Opalstr. 7, Germany.

— Bonnos universitete studiuoja „LL“ korespondentas Alg. Černius ir bendradarbis B. A. Juodviršis.

— Buxheimo ligininėje gydo-si nuo džiivos trys lietuviai: Še-reika, Radzevičius ir Čepulevičius. Šereikos sveikata dėl vitaminių ir vaisių stigliaus smarkiai pablogėjo. Ligoninis reikalinga parama. Jų adresas: 13b (Buxheim) b. Memmingen, Krankenhaus, Germany.

— Memmingeno skaityklos vedėjas „LL“ uolus skaitytojas L. Abramavičius, invalidas, sunkiai susirgo ir atgulė į liginę. Jis irgi reikalingas visokeriopos paramos. Jo adrs.: L. Abramavičius, 13b./ Memmingen, Dorpatweg 2-2, Germany.

BIBLIOTEKOS REIKALAI — Stuttgarte apylinkės biblioteka turi jau 340 lietuviškų knygų. Šias knygas padovanojo organizacijos, leidyklos ir pavieniai asmenys. Didžiausia parama gauta iš Vliko Lietuviškos Išlaiskymo Tarybos, leidyklos Terra, Pr. Gudo Chicagoje ir kt.

Biblioteka turi didelį pasisekimą. Naujai gaunamos knygos tiesiog grobyste grobystomos. De-ja, jų yra dar per maža. Biblioteka yra vienas šviesiausių pragiedrulių niuriamė mūsų tremties gyvenime.

Valdyba prašo mūsų kultūrininkus ir toliau nepamiršti Stuttgarte apylinkės bibliotekos. Knygas ir kitą spaudą prašome siųsti šiuo adresu: Litausches Komitee, Stuttgart—Bad Cannstatt, Steinhaldenstr. 153, Germany.

STUTTGARTO VARGO MOKYKLOS GLOBĖJA. — PLB Stuttgarte apylinkės vargo mokyklą Backnange šiuo metu lanko apie 10 mokinių. Orui atsilus ir dienosmį pailgėjus mokinių skaičius dar kelias padidės. — Ši mokykla turi labai nuosirdžią globėją p. K. Pimpienę, gyvenančią Chicagoje. Ji yra suorganizavusi 15 asmenų rėmėjų būrelį, surinkdama iš jo kas mėnuo po 15 dolerių. Būrelį sudaro: K. Pimpienė, B. Žemaitienė, V. Jurkūnienė, E. Zujienė, St. Didžiulienė, J. Virpša, B. Brazdionis, J. Rekutis, J. Demerodas, M. Naujokas, O. Ščiukaitė, M. Šerepka, M. Reikala ir D. Norkaitytė.

Viename laiške valdybal p. Pimpienė tarp kita ko rašo: Vasario 17 d. išsiunčiau 30 dolerių už sa-sio ir vasario mėn. Porą dienų vėliau išsiunčiau sunitinėlių su apranga. Daugiausia paaukojo senosios kartos ateivė p. Labanauskienė. Į siuntinį įdėjau Čiurlionio ansamblio plokšteles. Vietoj Kūčių vakaro dovanėlių viengungiams, mūsų šeima sutarėm nupirkti Stuttgarte apylinkės bendruomenei plokšteles varganoms dienoms praskaidrinti. Be to, prieš Šv. Kalėdas, vietoj sveikinimų, davėm Balfui 10 dolerių, kuriuos prašėm nukreipti Stuttgarte apylinkės vaikūčiams. Kiek galėdama, stengsiuos Jums ir toliau padėti. Mokyklos vedėjui p. A. Ščiukai linkiu sėkmingai gaivinti mūsų tautai merdinti atžalyną.“

IŠNUOMOJAMAS — Butas tuojaus iš 6 kambarių, puikioje vietoje. Adresas: 2436 W. Marquette Rd. Tel: GRovehill 6-8402.

— L. Akad. Sambūris deda daug vilčių į savo stipendininkus... — Jūrų skautai šiais metais į savo laivą numato įsileisti ir mergaites. — „Buriavimo pamokai“...

Skautų Tuntai dirba

Per 1953 metus skautų tuntai išvarė ilgą savo darbo vagą organizaciniame ir kultūriniame veikime. Surodę keletą įvairių minėjimų, viešų pasirodymų — skautų laukų, keletą viešų vakarų, pasireiškė sporto šakose ir didžiausias atliktas darbas, tai Skautų Ansamblio suorganizavimas. Kiekvienais metais vasaros laikas skautai-ės ruošia stovyklas.

Šiais metais nuo birželio 27 — liepos 17 d., mėcenato Prano Basčio vasarvietėje prie gražaus Pe-wauke ežero Viaskonsin, Aušros ir Lithuanica skautų tuntai ruošia didesnę apimtį stovyklas. Manoma, kad kartu stovyklaus ir skautai studentai. Tai būtų sveikintamas veiksnys, nes tas įnešų skautuose daugiau veikumo ir kultūringumo.

Žinoma, kad stovyklos iš tuntu pareikalauja daug darbo, pasi-šventimo ir lėšų. Viena, trūksta įvairaus inventoriaus, ypač pala-pinių, antra: yra labai daug ga-bių ir veiklių skautų, kurie nepa-gėjūs užimokėti už stovyklą ir kelionę.

Aišku, jie bus reikalingi tėvų ir visuomenės paramos. Tam reika-liai tuntai Chicagoje numato kreiptis į visuomenę paramos au-ku būdu. Būkime nuosirdūs skau-tų Bičiuliai ir Rėmėjai. Kada tun-tai kreipsis į visuomenę ir orga-nizacijas paramos, nepagalėkime kelių centų jų gerovei ir lietuvi-bės labui. Chicago's tuntai ir skautų jaunimas bus dėkingi ir jie lietuviškus išlaiskymui dirbs dar su didesniu užsidegimu ir pa-siryžimu. Kas norės praleisti sa-vaigtalį ar visas atostogas šalia skautų stovyklos, tikrai įjausis, kaip „Mažoje Lietuvoje“, o skau-tai nuosirdžiai jus sutiks ir kas vakaras prie savo lauko jus pa-linksmis.

Skautų Bičiuliai.

AR NEUŽMIRŠIME? — Kaip netoli Šv. Velykos! Kaip greitai ateis tos dienos, kai mūsų mažųjų rimtos akutės spokšos į verdamus, dažomus murgučius, ir tos naktys, kai jie ramiai miegos, sapnuodami visą galybę Velykų zuikučio dovanėlių. Kaip krikš-taus jie Velykų rytą jas gavę! Ir mes patys būsim apkrauti rūpe-sčiu, ruošiamiesi šią džiaugsmo dieną tinkamai atšvęsti. Per visą savo ruošą gal net nespėsime pa-galvoti, kaip šiemet Velykas su-tiks tie lietuviai, kurie gyvena ne Bostone, ne Detroito, ne Waterbu-ryje, bet Augustdorfe, Detmolde, Memmingene ir t. t.

Pavartę Vokietijos lietuvių stovyklų statistiką, matysime, kad nelaukia jų švantių vaišės, kad tik nemargins jie murgučiu, kad tik labai retam vaikūčiui dirbantis tėvelis atneš kokią menką dova-nėlę. Yra net per daug skaudžiai aišku, kokios Velykų šventės jų laukia. Štai keli pavyzdžiai:

Pineberg: ir 49 lietuvių, 17 yra mažamečiai vaikai, 9 džiovininkai, 4 chroniški liginiai. Dirba tik vienas.

Augustdorf: iš 110 lietuvių, 37 yra vaikai, 34 džiovininkai, 7 chro-niški liginiai, 9 invalidai, 4 sene-liai.

Diepholz: 190 lietuvių tarpe yra 65 vaikai, 30 džiovininkų, 11 chroniškių liginų, 6 invalidai, 6 seneliai.

Wehnen: 395 lietuvių tarpe yra 132 vaikai, 65 džiovininkai, 19 chroniškių liginų, 4 invalidai, 20 senelių.

Geesthacht - Spaakenberg: 152 lietuvių tarpe yra 35 vaikai, 12 džiovininkų, 24 chroniški liginiai, 3 invalidai, 30 senelių.

Hamburg: 119 lietuvių, iš ku-rių 36 yra vaikai, 34 džiovininkai, 6 seneliai, 6 invalidai, 3 chroniš-ki liginiai.

Gavėnios metas yra atšifdė-jimo, pasiaukojimo metas. Šiuo laiku neturėtų būti sunku atšifa-dėti ar tai skanėstis, ar nereikalin-go drabužio, papuošalo ar pramo-gos, ir nusistūti savo auką lietu-viams Vokietijoje, nes jų rankose ji virs ne greitai dingstančiu ma-lonumu, bet gyvybę palaikančiu maistū į savo stipendininkus... — Jūrų skautai šiais metais į savo laivą numato įsileisti ir mergaites. — „Buriavimo pamokai“...

Lietuvaitė.

Naujaji lietuviu radio pusvalandi

BANGA

Ja girdime 3 kartus savaitėje

PIRMADIENIAIS 9.30 — 10 val vak.
PENKTADIENIAIS 9.30 — 10 val vak.
SEKMADIENIAIS 4.00 — 4.30 val. po pietu
Iš stoties WOPA — 1490 kc.

Skelbimų ir kitais reikalais kreiptis į Z. Slivinską 6142 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Telef.: PRospect 6-6900.

SAVI PAS SAVUS!

LIETUVIŠKOJ KRAUTUVĖJ . .

DANA

Yra didelis pasirinkimas: įvairių gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos išdirbinių, meniškų margučių, vaikų ir moteriškų rūbų.

SAVININKAI A. IR D. PAREIGIAI

1445 So. 49th AV., CICERO 50, ILL.
Telefonas: TO 3-6591.

PAVASARIS JAU ČIA IR SU JUO PATS DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ RŪBŲ VAIKAMS BRIDGE-

PORTE PAS MICHAELS

Čia paduodame tik keletą pavyzdžių iš to nepaprasto rinkinio, kurie gali būti Jūsų

Mergaitėms Plastic Fabric puspalciai nuo 3 iki 10 dyd. \$5.98 ir daugiau

Berniukams puspalciai rudi ir mėlyni \$6.98 ir daugiau

Mergaitėms pavasariniai paltai visų dydžių, įvairiausios spalvos ir įvairiausių kaimų.

Berniukams lietpalčiai nuo 3 ligi 8 dyd.: nuo \$5.98 ligi \$13.98

Mergaitėms bluzės iš nylono ir cottono \$1.98 ir daugiau

Įvairūs marškiniai nuo 1 ligi 3 dydžio, o taip pat nuo 3 ligi 16 dydžio.

(Taip, mes turime baltų marškinių su kaklaraiščiais. Kaip tik Jūsų berliukų komunikai).

Mes turime viską, kas reikalinga naujagimiams, įskaitant Layette sets tikrai už . . . \$17.00

Berniukams ir mergaitėms mėlyni baltiniai tikrai už \$0.98 ir daugiau

Artinantis komunikai Jūs negalite praėti nepasiziūrėję mūsų gražių Nylon suknelių, kurių kaina tikrai \$9.98.

Aplankyk mus kaip galima greičiau.

Be to, didžiausias pasirinkimas įvairių rūbų stambiam berniukam ir stambioms mergaitėms.

ATSIMINKITE, KAD VISA TAI GAUSITE PAS

MICHAELS

BRIDGEPORTO DIDŽIAUSIA NAUJAGIMIŲ IR VAIKIŠKŲ RŪBŲ PREKYBA

3446 S. Halsted Street Telf. Yards 7-9242

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue — Tel.: Lafayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuosim.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Atidarykite dabar taupymo sąskaitą

Sąskaitos yra draustos J. A. iki \$10,000. —

Ką šandie Atidėsite, Tą Lietingoj Dienoj Turėsite!

MES MOKAME 3% DIVIDENDŲ.

Crane Savings and Loan Ass'n

B. R. Pietkiewicz

(PETKEVICIUS)

PREZIDENT, MANAGER

2555 W. 47th St. Lafayette 3-1083

CHICAGO, ILLINOIS.

V. ŠIMKUS

STATYBŲ KONTRAKTORIUS

— Stato naujus namus pagal sutartį. Didelis planų pasirinkimas. Atliekami remonto darbai.
4645 So. Keating Ave.
Telefonas: REliance 5-8202.
Skambinti nuo 6 val vakaro.

MARTIN WIDRA

Siuvejas

3541 S. Halsted St.

TEL.: Yards 7-6035.

Siuva naujus drabužius, persiuva, pataiso ir išvalo senus. Priima valymui drabužius ir baltinius.
Ten pat galima gauti įvairių knygų pasiskaitymui į namus ir yra lietuviškos spaudos kioskas.

JAUKUS LIETUVIŠKAS

RESTORANAS IR VALGYKLA.

billiardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Trentinių mėgstamiausia vieta.

Erdvi salė

įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th CT., Cicero 50, Ill.
Tel.: TOWNdal 3-9472.

Draugai ir sau sveikatos knyga vadovas:

BŪKITE SVEIKI

Ją parašė ir jau išleido Dr. Biežis šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlikimo dėsni: KAIP BŪTI SVEIKU IR ILGAI GYVENTI.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje.

Kaina tik 2 doleriai su prisuntimu.

Tuoju užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

Dr. S. Biežis,

3241 W. 66 Plase,

Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868

Kas Valgo Bruno Duoną

Visad Žydi Kaip Aguona

LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV BRUNO MACIANSKAS.

3339 So. Lithuanica Ave.

Telef.: KLiffside 4-6376.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMAS

Motorams keičiami guoliai, žiedai. Šleifuojami vožtuvai, gręžiami cilindrai, tekinami alkūniniai velenai, taip pat atreguliuojami (tune-up) motorai. Išvalomi (oboil out) karborateriai. Sutvarkoma elektrinė ir vairavimo sistemos. Perdirbama stabdžiai, transmisijos, diferencijalai, keičiamos sankabos (clutch) ir kitos dalys. Atliekami dideli ir mažesni lyginimo ir dažymo darbai. Mašina pamama iš katastrofos (accident) vietos ir sutvarkomi reikalai su insurance. — GARANTUOTAS IR SAŽININGAS DARBAS.

Dirbtuvė atidaryta nuo 8:00 val. ryto iki 9 val. vakaro.

M. ČESAS, A. STANEVIČIUS

1835 CANALPORT AVENUE.

Telef.: dirbtuvės SEeley 3-2146, namų KEnwood 8-3092.

Ciceroje maisto ir delikatesų lietuviška krautuvė

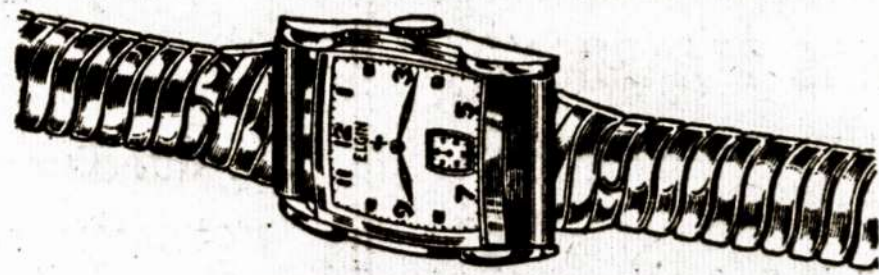
SAVININKAI BR. IR E. STANGENBERGAI

1439 So. 49th AV., CICERO 50, ILL.

Telefonas: OL. 2-9463

Įvairūs vietiniai lietuviški sūriai, užsieninės dešros, kumpiai, žuvų konservai, ikros ir t. t.

Ten pat rasite ir dvasinio peno, kaip įvairių lietuviškų laikraščių taip pat ir knygų.

IŠTEIGTA 1907 METAIS

A. R. JUNIEVICZ ir SŪNUS

3317 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, Ill.

Telef.: Yards 7-6266.

LIETUVIŠKA

Laikrodžių ir Brangenybių

KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas įvairių žiedų, dovanų įvairioms progoms. Ten pat taiso europietiškus ir vietos gamybos laikrodžius. Kainos yra labai žemos, o darbas atliekamas labai sąžiningai. Užsiek ir pats įsitikink.

Turime pardavimui namų, biurių, tarnų įvairia kaina ir įvairiose vietose Toronte ir visoje Ontarijos provincijoje.

Visas informacijas suteiks veltui

DR. J. KAŠKELIS

575 Queen Str. W. Toronto,

R. TESLIA REAL ESTATE.

Tel.: EM 8-2646;

Namų tel.: KE 7536.

Televizija

Radio ir Fonografai

10% nuolaidos su šiuo skelbimu.

GARANTUOTA — ISSIMOKEJIMAL.

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas

prityrusių inžinierių.

Sąžiningas ir geras patarnavimas

garantuotas.

3130 So. Halsted St. —

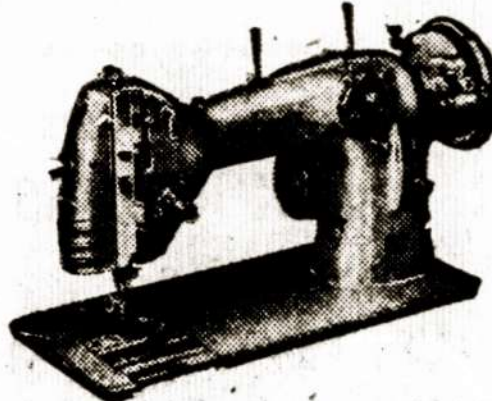
TELEF.: DANUBE 6-6887

KRAUTUVĖ ATDARA:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais —

nuo 9 — 9 val. vak

Kitomis dienomis: 9 — 6 val. vak

● Bridžporte, 3524 S. Halsted gatv (šalia kino teatro RAMOVA) yra atidaryta nauja apmušalų (sienoms popierių), dažų namų ruošos reikmenų ir praktiškų dovanų krautuvė.

D. JURJONAS

3524 So. Halsted St.

Tel. Bishop 7-3371

Jūs rasite šioje krautuvėje įvairių kasdien naudojamų daiktų už prieinamą kainą.

Be to, yra mašinų "PHOENIX" kuriomis galima be vargo išsiuti kilpas, prisitūti sagas, padaryti apmėtymus ir įvairius kitus pagražinimus užvalkaluose, bei moteriškuose balti niuose.

Tos mašinos jau buvo žinomos Ne priklausomcje Lietuvoje.

Jonas Karvelis

3249 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Tel.: Yards 7-0677

Tel.: DA. 61136

Didžiausias pasirinkimas: siuvamų mašinių, Radio aparatų, įvairių švelcarikių laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių.

HARMONY MOTORS, Inc.

Kviečia Jus atsilankyti į naujai perorganizuotą, greičiausiai augančią

Lietuvišką Automobilių Prekybą

GERESNĖS MAŠINOS už žemesnes kainas!

5805—07 S. Western Av.

Tel.: REpublic 7-6480.

PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITES Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA REAL ESTATE

& BUSINESS BROKER

1333 A DUNDAS ST. W., TORONTO OL. 8443 — OL. 444

Mes patarnaujame teisingai, skubiai, savo kalboje. \$500 — \$1.500 — galite gauti per mūsų biurą, tik už Jūsų parašą, be žirantų, jei Jums trūksta pinigų — įmokėjimui perkant namą. Visais biznio reikalais mūsų agentai NEMOKAMAI suteikia informacijas ir mielai Jums patarnaus.

F. JONYNAS

Telefonas įstaigos: OL. 8444. Namų: OL. 2972.

P. DAMBRAUSKAS

Telefonas įstaigos: OL. 8443. Namų: JU. 6198.

V. JUČYS

Biznio telef.: 8444. Namų tel.: OL. 6718.

V. SIMINKEVIČIUS

Telefonas: OL. 8443, OL. 8444.

100 nuoš, plikytą ruginę duoną

KEPA VACLOVAS DUKSTAS

1800 W 46th ST.

Naujai pertvarkytoje buvusio Urbelio kepykloje — kepa ne tik puikią ruginę duoną, bet ir pyragus.

MODERNIŠKA KIRPYKLA

Savininkas W. REKASIUS,

752 West 33rd Street (prie Halsted gatvės).

Darbas atliekamas labai švarioj kirpyklos patalpoj ir geriausiai, — pagal kiekvieno mūsų tautiečio skonį ir pageidavimą. Kainos žemos.

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Seštadieniais — nuo 9 val. ryto, iki 6 val. vakaro.

Trečiadieniais — uždaryta.

Telefonas: Victory 2-8770.

UŽEIK IR PATS ĮSITIKINK.

ARS-FOTOSTUDIJA

3362 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois

Priima ir meniškai atlieka įvairiausių fotografavimo darbus, kaip tai:

1. Daro menišką, retušuotą portretų nuotraukas, įvairių dydžių

2. Vestuvių, susirinkimų ar kitokių iškilimų nuotraukas darome mūsų studijoje.

3. Foto mėgėjams išauginame filmas ir darome nuotraukas.

4. Ten pat galima išsigyti gerų filmų įvairiems foto aparatams.

LIQDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia

REpublic 7-3606 — 7-3601 Automobiliams vieta

Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau Jūsų namų.

Virš 50 metų

Ne tik patarnauja, bet ir broiškus patarimus duodu apie

ĮVAIRIAS APDRAUDAS.

KREIPKITES Į

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tal yra seniausia ir didžiausia laid ojimo istaiga.

Veikia Dieną ir Naktį

4605 — 07 So Hermitage Ave. — Tel.: Yards 7-1741 ir 7-1742

arba

4330 — 34 So. California Ave. — Telef.: LA. 3-0448.

Kopyčiose moderniškai oro keitimo įrengimai

KĄ JIE DIRBA

Lietuvos Ministeris prie Šv. Sosto S. Girdvainis suruošė pusryčius J. E. Arkivyskupui Mons. A. Samore, Nepaprastųjų Bažnytinių Reikalų Sekretoriui. Pusryčiuose dalyvavo Min. S. Lozoraitis, Italijos užsienio reikalų ministerijos protokolo šefas min. A. Cippico, Maltos Ordeno kancleris min. G. Apor, Amerikos Ambasados sekretorius E. L. Freers ir pasiuntinybės sekretorius S. Lozoraitis jr. Pusryčių metu Lietuvos Diplomatinijos Šefas pakėlė toastą už Jo Šventenybės Pijaus XII sveikatą.

Senatoriui Bentley, kuris, kaip žinoma, buvo sunkiai sužeistas — Kongrese laikė portorikiškių atentato, Diplomatinijos Šefas nusiuntė tokį laišką:

"Sujaudintas žiniomis apie biau rū pasikėsinimą ir Tamstos sunkių sužeidimą, siunčiu Tamstai širdingus linkėjimus greitai pasveikti ir gerai pasitaisyti.

Aš visados labai dėkingai atsimenu Tamstos nuolatinių susirūpinimų teisinga Lietuvos ir kitų okupuotųjų kraštų byla, ir tikiuosi, kad Tamsta netrukus galėsi grįžti prie savo darbo.

Kaip girdėti, Lietuvos Diplomatinijos Šefas pavadė Pasiuntinybės Patarėjui Dr. A. Geručiuvi rūpintis Lietuvos interesais Bonnoje.

*** Dr. Petras Daužvardis,** Lietuvos Konsulas Chicagoje, yra neuilniamas ir labai sekmingas kovotojas už Lietuvos laisvę. Jam yra atviri Amerikos (angliškos) spaudos lapai ir jo klausu su didžiausiu susidomėjimu angliškai kalbant Amerikos visuomenė. — Dr. Daužvardis be atvangos ir rašo ir kalba. Jo pagrindinė tema: lauk Sovietus iš Lietuvos.

Visai dar neseniai "The Gary Post-Tribune" patalpino D. Daužvardžio ilgoką laišką, kuriame konsulas labai įtikinamai įrodė, kas grėšia laisvoms tautoms, jeigu Sovietų okupacija Lietuvoje nebūs pašalinta.

Tame pačiame laiške, konsulas primena visiems, kad Nepriklausoma Lietuva turi Amerikoje savo įgaliotą ministerį (Washington), turi savo Generalinį Konsulą New Yorke, turi savo Konsulą Chicagoje ir dar du garbės konsulus. (Vienas Bostone, kitas Los Angeles). Tik šitie Nepriklausomos Lietuvos atstovai atstovauja Lietuvą Amerikoje. Jokių kitų Lietuvos atstovų Amerika nepripažįsta.

*** Stasys Pilka,** Žinomas teatralas, ruošia dvi knygas: 1. Apie mirusius teatralus, 2. Savo prisiminimus. Gyvena Chicagoje.

*** Dr. Kazio Sruogos bute** (Cicero) įvyko Lietuvos rašytojų literatūrinis pobūvis. (Kovo mėn. 14 d.). Paskaitą skaitė poetas Kleofas Jurgelionis (pasirašinėjęs — Kalėdų Kaukė) apie mūsų žymų kalbininką Kazį Būgą. Iš Jurgelionio paskaitos sužinota daug mažai žinomų dalykų apie Kazį Būgą. Jurgelionis drauge su Būga studijavo anais laikais Peterburge, buvo dideli asmeniškai draugai ir be atvangos drauge studijuodavo lietuviškus žodžius, kurių Būga turėjo pririnkęs ir surašęs daugybę tūkstančių. Būga tuo laiku studijavo Peterburgo universitete, pragyvenimą užsidirbdavo tarnaudamas astronomijos observatorijoje. Be atlyginimo dirbo kaip Jaunias (kunigas, anų laikų geniališkas kalbininkas visoje Europoje) sekretorius ir neapmokamas lietuvių teatro suflerius Peterburge. (Jurgelionis buvo to teatro režisiorius).

Tos paskaitos klausėsi Lietuvos Rašytojų pirmininkas Ben. Babrauskas, rašytojų literatūrinis pobūvis seniūnas Povilas Gaučys ir šie rašytojai: Balčūnas Juozas (su ponia), Baronas Aloyzas, Prof. Jonikas, Orntaitė, Pipiraitė, Ramonas ir Valentinas Albinas.

M. Dobužinskis, kuris jau ilgesnį laiką gyvena Italijoje, buvo pakviestas nupiešti dekoracijas ir kostiumus operai "Eugenij Oniegn" Neapolio San Carlo teatru. Stilingos ir labai gražios dekoracijos turėjo didelį pasisekimą ir publika plojo joms specialiai, o p. M. Dobužinskis buvo išauktas pasirodyti scenoje.

*** Dr. S. Biežis,** Susivienijimo Lietuvos Amerikoje daktaras kvotėjas, yra parašęs knygą "Būkite Sveiki", kurioje duoda labai vertingus patarimus, kaip išlaikyti savo sveikatą Amerikoje. Tremitiniai, kurie tą knygą jau skaitė, sako, kad ją perskačius galima tikrai nemažai pinigų sutaupyti, iš anksto apsisaugant nuo įvairių susirgimų.

*** Kleofas Jurgelionis** ("Kalėdų Kaukė") yra senosios Amerikos lietuvių kartos poetas ir daugeliu atžvilgių labai reta ir įdomi asmenybė. — Jis studijavo Peterburge, gyveno Lietuvoje, studijavo Lenkijoje Krokuvos universitete ir pagaliau nuolat apsigyveno Amerikoje. Studijuodamas Krokuvėje, jo profesorius Jonui Razvadovskiui pavadus, Jurgelionis parašė (ir atspausdino) trumpą studiją, užvardintą "Pamenelio Tarmės Fonetika". — Šiuo laiku Jurgelionis aktyviai domisi lietuvių rašytojų gyvenimu ir kūryba.

*** Bronė Labin** Atliko žygį prieš Sovietų okupaciją Lietuvoje. Ji užprotestavo prieš tai, kad Chicago Tribune įdėjo žemėlapi (kovo 10 dieną), kur Lietuva parodyta, kaip Sovietų žemė. Chicago Tribune parašė jai laišką ir aiškino, kad tą žemėlapi ne jie pagaminę, bet kita firma.

Bronė Labin yra Amerikoje gimusi lietuvaitė. Ji turi savo sveitainę Cicero (4837 W. 14 Street). Čia neretai sutiksi ir rašytojų ir žurnalistų. Daug kas labai guria Bronė Labin už tai, kad ji domisi Lietuvos reikalais ir radusi progą gina Lietuvą.

*** Eduardas Varekojis,** Tremitinis, gabus aukštuosius mokslus išėjęs ekonomistas, Biržietis, Lietuvoje dirbęs atsakomą darbą "Maisto" bendrovėje, šiuo laiku gyvena Chicagoje. Čia įteigė savo svetainę. Malonu lankyti ten, kur tave pasveikina aukštos kultūros šeimininkas.

*** Kęstutis Mikėnas,** Aktyviai dalyvaus Chicago lietuvių studentų visuomeniniame gyvenime, neseniai persikėlė į Urbaną, tęsti studijų.

*** Vytautas Germanas,** Šiuo metu studijuoja architektūrą Ilinoise universitete Urbanoje ir sekmingai vadovauja aktyviai Urbanos lietuvių Studentų Sąjungos skyriui.

*** Rytas Babickas,** Buvęs Chicago lietuvių Studentų Draugijos valdybos narys bei vienas iš Navy Pier lietuvių studentų klubo Lituanicos steigėjų, dabar studijuoja elektros inžineriją Ilinoise universitete Urbanoje.

Telef.: OLYmpic 2-4276
DR. P. ATKOČIŪNAS

DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antradi., ketv. 10—12, 2—6, 7—9 p. p.
Penktadi. 3—6, 7—9 p. p.
3147 So. Halsted St., Chicago
VAL.: pirmadi., trečiadi., šeštadi.: 3—8 p. p., penktadi. 10—12 ryto

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 W. 63 Street, Chicago, Ill.
Ofiso telefonas: PProspect 8-1717.
Valandos: po pietų 1—3; vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
Butas: 3241 W. 66th PLACE
Telef.: RE 7-7868.

Kabineto: LAfayette 3-1707
Buto: Fillmore 3-8614 (Maywood)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California A.)
Val.: 2—4 ir 6—8 p. p. kasdien, išskyrus trečiadi. ir sekmadi.
GRovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Val.: 9—12 ir 7—9 v. v., pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.
DR. PRANAS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63st.
Val.: 1—3 ir 7—9 vak.
Telef.: kabineto LU 5-0348
Buto PO 7-4851

DR. JUOZAS VIDŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
26 South Cicero Avenue
Val.: 6—9 v. v., šeštadi. 2—4 v. p. p.
Telef.: kabineto AUstin 7-4748
Bishop 2-2670
Butas: 1445 So. 49 Ave.
Tel.: OLYmpic 2-4006

*** Jonas Bilėnas,** Nepriklausomų Studentų sąjūdžio susirinkime New Yorke, darė pranešimą apie Nepriklausomų Studentų vasaros stovyklą.

*** Juozas Almis Jūragis,** "Australijos Lietuvyje" nr. 136—137, apžvelgdamas 1950—1953 metais tiemyje išleistas knygas, duoda P. Andriūšio įvertinimą: "Australijoje Pulg. Andriūšis išleido Aukštaitijos kaimo apysaką "Sudiev Kvietkeli", laimėjusią 1951 metų Liet. Rašyt. Dr-jos premiją. Tačiau nežiūrint to, Australijos lietuvių spaudoje tylos samokstu sutiko šią knygą. Net ir laimėjus premiją tebuvo patalpinta kelios eilutės recenzijos iš kažkurio Amerikos lietuvių laikraščio."

*** Rožė N. Mainelytė,** Dainavusi Lietuvos operetėje 1940—1944 metais, dabar padainuoja Pietų ir Šiaurės Amerikos žmoniems. Ji yra tarnautoja "Pan American World Airways System".

*** Juozas Mikėtas,** Poetas, kovo 18 d. sulaukė 40 metų amžiaus. Be pavardės, pasirašinėja eilė pseudonimų. Dabar gyvena Australijoje.

*** Vaclovas Ratas,** Dailininkas, didelių meninių laimėjimų vyras, švenčia 50 metų sukaktį. Šiuo metu gyvena Australijoje.

*** "Dainavos" ansamblis** Šią vasarą koncertuos didžiojoje Grand Park estradoje Chicagoje. Tie koncertai visad būna aukšto meninio lygio. Juose dažnai dalyvauja net pasaulinį vardą turintieji menininkai ar vienetai. Reikės džiaugtis "Dainavos" pasirodymu, kuris, manytina, bus vykęs. Dabar "Dainava" kviečia naujus narius ir atvykti buvusius. Jų prašymas tikrai parentinas.

RADIO ir TELEVIJOS
PARDAVIMAS ir PATAISYMAS
4170 S. ARCHER AVENUE
Telefonas: BISHop 7-1045.

CICERO UZEIGOJE
LITUANICA
JAUKIAI
PRALEISI
VAKARĄ

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ
Penktadieniais, Šeštadieniais ir Sekmdadieniais, atidaryta 24 valandas.
Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50,
Illinois. Telef.: TOWnhall 3-9601

VAISTINĖ
Savininkas
PR. A. ŠIMKUS
3301 So. Halsted St.
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pacio savininko Pr. Šimkaus.
Lietuvis perka pas Lietuv!

Custom Tailoring

"It does something for you!"

IKI VELYKŲ 3 SAVAITES
BŪK PASIRUOŠES!!! — NAUJAUSIOS MADOS, PAVASARINIŲ IR VASARINIŲ GERIAUSIOS VILNOS RŪBŲ, TIEK VIETINIŲ, TIEK UŽSIENINIŲ!!!
NEATIDĖLIOK — BET KĄ PIRK DAMAS, NEPAMIRŠK AP-LANKYTI MŪSŲ!
MES TURIME ŠIMTUS READY-TO-WEAR EILUČIŲ, PALTŲ, SPORTIŠKŲ PALTŲ IR PUSPALČIŲ.
EILUTĖS: \$45.50 ir daugiau; PALTAI: \$35.00 ir daugiau; PUSPALČIAI: \$7.95 ir daugiau.
Be to, mūsų krautuvelyje didžiausias pasirinkimas skrybėlių, marinkinių, kaklaraiščių ir kt.
Kalbame vokiškai, lenkiškai ir čekiškai.
32 metai kaip Bridgeporte
Moderniškiausia, geriausių rūbų krautuvelyje
L & F TAILORS
3464 South Halsted Street Telef. YArds 7-3755
Krautuvelyje atdara:
PIRMADIENIAIS ir KETVIRTADIENIAIS
iki 9 val. vakaro. Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro.

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGU METU PATRIMAS — FIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMOI IRANKIAI KAIP PATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JŲSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
JUOZAS NAUJOKAITIS 6819 S. Rockwell St., CHICAGO 29, Illinois. Tel.: WALbrook 5-9209

Vyriškų rūbų ir batų
GERIAUSIAS PASIRINKIMAS
TIK PAS
H. SEIGAN
4622 So. ASHLAND AVE.
TELEF.: YArds 7-1272
CHICAGO 9, ILLINOIS
2SIEMINIAI IR RUDENINIAI PALTAI, BATAI, MARŠKINIAI
IA KITAS PREKES GAUSITE PIGESNE KAINA IR ILGESNIAI
Išsimokėjimui be nuosimčių
MŪSŲ KRAUTUVĖ ATDARA:
Pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. iki 9 val. 30 min.
Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro
Sekmdadieniais nuo 10 val. iki 2 valandų.
Su šiuo skelbimu nuo 10% iki 20% nuolaida.
UZEIKITE IR PATYS ĮSITIKINKITE.
MANDAGUS PATARNAVIMAS.
SUSIKALBESITE LIETUVISKAI!

LIETUVIŠKĄ DUONĄ
ir įvairius kepenius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas — specialistas
ALEKSAS GAIDJURGIS
STAR BAKERY
ADRESAS: 738 W. 31 ST.

WALTER SASNAUSKAS
GENERAL CONTRACTOR
2456 W. Marquette Road, Chicago 29, Illinois.
Telef.: GRovehill 6-8402
Stato naujus namus pagal su tartį ir planą.
Atlieka įvairius remonto darbus.

NAUJI
LITHUANIAN CLUB
Šeimininkai: Vytautas Radzevičius ir Juozas Laurušonis kviečia savo draugus ir pažįstamus aplankyti juos ir paragauti gardžių gėrimų
3212 So. HALSTED ST.
Telefonas: Victory 2-9581.

ALAUŠ PRISTATINĖTOJAS
ANDRIUS LAUKAITIS
PRISTATO lietuvišką "BALTOSIOS MEŠKOS" ir importuotą alų: iš Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos, Škotijos, Anglijos, Austrijos, Čekoslovakijos, Italijos, Irlandijos, Meksikos, Japonijos ir Filipinų, buteliuose, skardinėse ir statinėse.
PAŠAUK telef.: YArds 7-0534 arba REpublic 7-4526.
IR BUS PRISTATYTA Į NAMUS, o pašaukimo išlaidos gražintinos.

BECK'S SENSACINGAS IŠPARDAVIMAS
PIRK PAS BECK'S IR SUTAUPYK PINIGUS!
ZEMIAUSIOS KAINOS VISAME MIESTE
Išpardavimas prasideda pirmadienį (kovo 22 d.)
9 val. ryto ir tęsis 15 dienų
Čia duodame tik keletą pavyzdžių iš mūsų didžiulio pasirinkimo prekių:
MOTERIŠKOS SUKNELĖS — įkaltant naujausio stiliaus iš šilko, taffetto, gabardino, vilnos, aksomo ir kitos medžiagos, kurios kainuoja iki 35.00 dabar pirkite tiktai už 2.98
MOTERIŠKOS PIRSTINĖS — nylono ir kitos medžiagos kurių kaina buvo 2.49 už porą, dabar tik 33c
MOTERIŠKŲ BLIŪZIŲ didžiausias pasirinkimas, kurių kaina buvo 9.98, dabar tik 1.49
MOTERIMS KORSETAI ir korselės, kurių kaina buvo 15.00, dabar tik 1.98
MOTERIŠKI AUKŠČIAUSIOS RŪSIES KOSCIUMAI kurių kaina buvo 25.00, dabar 3.98
Be to, 1001 kitokių dalykų kiekvienam jūsų šeimos nariui rasite pirmadienį
BECK'S DEPARTMENT STORE
kuris aptarnauja sąžiningai Bridgeporto žmones 40 metų.
3347-3349 South Halsted Street (prie 34-tos gatvės)